

MTÜ Leppneeme Külaselts

**Leppneeme küla arengukava
2008-2018**

Viimsi 2008

Sisukord

1. SISSEJUHATUS	4
2. KÜLA ISELOOMUSTUS	5
2.1 ASUKOHT	5
2.2 AJALUGU	6
2.3 LOODUS JA KESKKOND	8
2.3.1. Kliima	8
2.3.2. Mere taimestik.....	9
2.3.3. Mere loomastik.....	9
2.3.4. Kalad.....	10
2.3.5. Linnud	10
2.3.6. Loomastik	10
2.3.7. Taimestik	10
2.3.8. Metsaala uuring	11
2.3.9. Olulisemad loodusobjektid	11
2.3.10. Ehitustegevus.....	13
2.3.11. Sadamad.....	13
2.3.12. Prügivedu.....	13
2.4 KÜLAMILJÖÖ.....	14
2.5 INIMESED	15
2.6 SOTSIAALNE INFRASTRUKTUUR	16
2.6.1. Suhtlus omavahel ja ümberkaudsete aladega.....	16
2.6.2. Sugulussuhted.....	18
2.6.3. Kooskäämisvõimalused.....	18
2.6.4. Infolevi	20
2.6.5. Külavanema institutsioon	20
2.6.6. Seltsitegevus, kultuur ja haridus.....	21
2.6.7. Külaelanike ühiskasutuses objektid	22
2.6.8. Jätkuvad ja katkenud traditsioonid	23
2.7 TEHNILINE INFRASTRUKTUUR.....	24
2.7.1. Teed ja tänavad	24
2.7.2. Ühistransport.....	26
2.7.3. Elektrivõrk.....	26
2.7.4. Valgustus	26
2.7.5. Vesi ja kanalisatsioon	27
2.7.6. Teleteenused.....	28
2.7.8. Reisisadam.....	29
2.8 MAJANDUS	29
2.9 E HITUSTEGEVUS	31
3. MUUTUSED JA TENDENTSID KÜLAS.....	33
3.1. UUED AJAD	33
3.2. UUED HUVID.....	33
3.3. UUED MAJAD.....	34
3.4. UUED TEED.....	34
3.5. UUS SADAM	34
3.6. UUED ELANIKUD	36
4. VAJADUSED	38
4.1 SWOT ANALÜÜS.....	40
4.2. RAKENDUSLIK SWOT-ANALÜÜS	41
4.3. VAJADUSTE LAHENDAMINE – ÜLDISED MEETMED	42
4.3.1. Rohealade ja looduskeskse miljöö arendamise kava.....	42

4.3.2. Sotsiaalsete objektide e. avaliku ruumi väljaarendamise kava	42
4.3.3. Infrastruktuuride väljaarendamise kava.....	43
5. ARENGUVISIOON	45
6. ARENGUEELISTUSED.....	46
6.1. LOODUSKESKNE KULTUUR.....	46
6.2. KAASAEGNE INFRASTRUKTUUR	46
6.3. KOGUKONNA AVALIK RUUM.....	46
7. ARENGUKAVA UUENDAMINE.....	48
8. TEGEVUSKAVA 2008-2012	49
LISAMATERJALID	54
LISA 1: LEPPNEEME KÜLAELANIKE SEAS LÄBIVIIDUD KÜSITLUSE TULEMUSED	55
LISA 2: LEPPNEEME KÜLA TEEDE FOTOVAATED TÄHESTIKULISES JÄRJEKORRAS	64
LISA 3: LÄNNEMÄE LAHE RANNAALA ORTOFOTO-PLAAN	69
LISA 4: LISVI LAHE RANNAALA ORTOFOTO-PLAAN.....	70
LISA 5: PERSPEKTIIVSE KÜLAKESKUSE MAA-ALA ORTOFOTO-PLAAN	71
LISA 6: FOTOILLUSTRATSIOONID KÜLA OLUSTIKU KIRJELDUSE JUURDE..	72
LISA 7: FOTOILLUSTRATSIOONID KÜLA AJALOO JA SOTSIAALSE INFRASTRUKTUURI JUURDE.....	73

JOONISED JA TABELID

Joonis 1 Leppneeme küla paiknemine Viimsi poolsaarel.....	5
Joonis 2 Üleujutatavate rannaniitude kaart.	12
Joonis 3 Leppneeme rannajoon ja lahed (1 – Lännemäe lahe liivarand; 2 – Lisvi lahe liivarand).....	13
Joonis 4 Leppneeme talude kaart.	14
Joonis 5 Küla elanike arv aastate 1997-2008 lõikes, seisuga 1. jaanuar (Rahvastikuregister).	15
Joonis 6 Leppneeme elanike soolis-vanuseline püramiid 2006. a. (Rahvastikuregister).	16
Joonis 7 Leppneeme kultuuri- ja ühisobjektide kaart.	19
Joonis 8 Leppneeme kalasadama plaan 2006. a. seisuga (Leppneeme sadama rek. KMH, 2006).....	30
Joonis 9 Külla väljastatud ehitusload 2005-2006 aastatel.	31
Joonis 10 Leppneeme küla katastriüksuste plaan (Maa-amet).....	32
Joonis 11 Rekonstrueeritava Leppneeme sadama plaan (Leppneeme sadama rek. KMH, 2006).	35
Tabel 1 Küla teede loetelu koos teekatte tüübi, valgustuse ja lisainfoga.....	25
Tabel 2 Külla registreeritud ettevõtted tegevusvormi järgi.	30
Tabel 3 Katastriüksused omandivormide lõikes (Maa-amet).	32

1. Sissejuhatus

Leppneeme nimi esindab Eesti põhjaranniku kohanimedele tüüpilist seost looduskeskonnaga. Kuigi Lepa nimelist neeme tegelikkuses ei leidu on küla territooriumile jäävate neemede ja lahtede rannatasandikul peamine puuliik sanglepp.

Käesolev Leppneeme arengukava on koostatud Leppneeme Külaseltsi poolt, et tuua välja kiirete muutuste protsessi jõudnud küla peamised probleemid ja leida neile kohalikku kultuurikonteksti sobivad lahendused. Arengukava tellijaks on Leppneeme külavanem ja koostajaks MTÜ Leppneeme Külaselts.

Arengukava on välja töötatud lähtudes 2007nda aasta novembrikuus läbi viidud Leppneeme elanike küsitluse tulemustest. Küsitlusele vastas 94 inimest, mis moodustab umbes veerandi kogu küla elanikkonnast.

Arengukava koostasid Leppneeme külaseltsi juhatuse liikmed Jaan Jaanisoo, Alar Mik, Arvo Raja ja külavanem Arvi Piirsalu. Arengukava tegevuste ajatelg on 5 kuni 10 aastat.

Arengukava on avaldatud ajakirjanduses ja Internetis ning peale avalikku arutelu heaks kiidetud külakoosolekul 01.03.2008. a.

Arengukava tegevusi kokku võttes soovime looduskeskse Leppneeme rannaküla väljaarendamisel kujundada elukeskkonna, mille märksõnadeks on turvalisus, kaasaegsed infrastruktuurid, mitmed vabaaja veetmise võimalused ja toredad külarahva ühisüritused.

Jõudu ja edu kõigile külaelu arendamisel!

Lugupidamisega,

Arvi Piirsalu
Leppneeme külavanem

Jaan Jaanisoo
MTÜ Leppneeme Külaselts

2. Küla iseloomustus

2.1 Asukoht

Leppneeme küla paikneb Viimsi poolsaare kirderannikul, Muuga lahe kaldal.

Küla piirneb kolme asulaga. Lõunaküljelt on Leppneeme kokku kasvanud Tammneeme külaga. Lääneküljes asub endise sõjaväe laskepolügooni alale rajatud Kelvingi küla. Edelas saavad Leppneeme metsamaad kokku Lubja küla metsamaadega. Leppneemest kirde pool paiknevad Muuga lahe saared Prangli ja Aksi.

Küla asub 5 km kaugusel valla suurimast transpordi- ja kaubanduskeskusest Haabneemes. Vallakeskus on 6 km kaugusel ja Tallinna kesklinn 17 km kaugusel.

Joonis 1 Leppneeme küla paiknemine Viimsi poolsaarel.

2.2 Ajalugu

Leppneeme rannaküla ajalugu ulatub 14 sajandisse, kui 1376. aastal mainitakse esimest korda Thusnes küla seoses Tallinna rae poolt Könecke (võimalik nimi Kono, Konrad) van Thusnesile turbe andmisega.

1397. aastal märgitakse Maardu mõisa omaniku Johan von Scerembeke läänivalduste loetelus küla Turysnes, mis asus praeguse Tammneeme ja Leppneeme piirialal.

1491. aastal nimetatakse Maardu mõisa müümisel Reynoldt Scerembekelt Kersten von Rozenile seitsmest perest koosnevat ja koormistest vaba küla Tornas, kellele seal kuulusid ammusest ajast oma maad põldude, kõnnu- ja heinamaadega ning randadega.

1498. aasta sügisel peeti seegi landknechti eesistumisel Randvere vakuses kohut. Otsustati, et Andreus Schwarte peab maksma ühekordset tasu 11 marka tema tapetud Matyes Blome lastele "ja edasi võimaluste ja jõukohaselt aastast aastasse". Kohutu koosseisus osalesid järgmised Maardu mõisa külade talupojad:

- Hans van Nygbu (Uuskülast)
- Thonies van der Heneste (Thusnes)
- Kalsse Koup (võimalik, et Koltse talust Leppneemest)

1521. aastal nimetatakse Thusnes'i küla elanikku nimega Ivarz Hante. Samal aastal nimetatakse küla ka nimega Toersznest.

1523. aastal nimetatakse Torszenim'i küla elanikku Erick Kreydt'i ja tema rootslasest sulast Andres't.

1529. aastal müüs Otto Uexküll küla Juhan Tuvele ning see jäi koos mõisa juurde kuuluvate valdustega Taubede (Tuve) valdusse kuni 17. sajandi keskpaigani.

1545. aastal sai Tallinna rae poolt turbe Poel Tonnies, kes oli tapnud Hinrich tho Thorsnimi.

1599. aastal leiame küla nimetusena Torsen, Thorsen ja Thorse. Külaelanikena nimetatakse Andreas Thomas Sohn, Hirra Jurg, Jurgen Matthis Sohn, Marten Sein Sohn ja Matz Oluffsen.

1637. aastal esitasid vaimulikud tollastele võimuesindajatele nimekirja, milles loetleti üles arvatavasti Viimsi poolsaare idakalda talud, sealhulgas Leppneeme küla talud. Ürikus esineb nimi Lepne Matz, mis viitab eestikeelsele nimele Leppneeme. Lisaks esinevad ürikus nimed Pulme Matz Wurst, Risupoh Erich, Pijma hans Melehert ja hirj Jürgen.

1682. aastal oli veel kaardil küla Torismaküll, mis asus Tammonimi'st põhjapool.

1693. aastal on kaardil suur Randvere küla, mille põhjapoolne osa (tänapäevane Leppneeme) koosnes 10 talust: Hire Thomas, Hire Sim, Melko Hin, Külmaster Tho-

mas, Melko Jüri, Hüllo Mattz, Suhre Thomas, Lütto Hans, Koltze David ja Raja Teno. Ajaloallikates kirjeldatakse, et kõigil taludel oli oma sadam ja paat – see on üks esimesi kirjalikke tõendeid selle kohta, et külaelanikud tegelesid kalapüügiga.

1704. aasta Kaarli kiriku õpetaja Zimmermanni pihi- ja ristimisteadete raamatus on esimest korda nimetatud Lepnemme küla, raamatus esineb samaaegselt ka Tohrsneem küla. Esimese alla kuulus 5 talu (3 pöpsitalu ning Melko ja Lilo talu), viimase alla kuulusid 6 talu (1 pöpsitalu, Hirj talud, Melko, Koltzo ja Ranna talu). Külas elas 18. saj. algul Zimmermanni raamatu andmetel 63 inimest, tõenäoliselt oli see arv veelgi suurem. Peale Põhjasõda ja laastavat katku koostatud 1725/26 aasta adramaarevisjon annab teada, et küla koosseisu kuulub 7 talu, ühtekokku 36 inimesega.

18. ja 19. sajandil korraldati elanike arvestamiseks hingerevisjone, mille käigus pandi kirja talunimi, pererahva nimed ja talus olevate sulaste nimed, samuti inimeste vanus ja märkused nekrutite, surmade kohta. 1782. revisjoni järgi oli külas kuus talu: Kolsi, Hiri, Jani, Seppa (I), Koltsi ja Seppa (II). Järgnevatel revisjonides kuni 1858. aastani kajastati põhiliste taludena: Micko, Hire, Jaani, Kolzi ja Seppa talu. Küll aga tekkis samal ajal teisi väiketalusid (Liiwa, Ranna), mille elanikke revisjonis tuuakse välja nn suurtalu koosseisus või vabadike nimekirjas.

1899. aastal oli küla koosseisus 17 talu: alates põhjapoolt Viinuniidi, Läänemaa, Kivineeme, Mäe, Niidi, Kalda, Kopli, Jaani, Värava, Sepa, Tiigi, Liiva, Ranna, Vörkaja, Miku, Hiire ja Katku

Leppneemes asus Eesti Vabariigi rannapatarei nr 8, mille ehitustööd algasid 1924. aastal, mil hakati ette valmistama puitmaterjali. 1926. aastal paigaldati alustele neli 150 mm Kruppi kahurit, mis järgneval aastal alalistele positsioonidele asetati. 1928. aastal ehitati tulejuhtimispunkt, pandi ümber patarei okastraataed ja istutati puid. 1936. a. asendati kahurid 152 mm kahuritega. 1939. aastal likvideeriti patarei kindral Laidoneri otsusega. Tänapäeval tähistavad kunagist patareid üksikud lohud ja kuhjatised Sepa talu metsas.

Leppneeme elanikud on sajandeid tegelenud kalapüügiga. Igal talul oli oma sadamakoht, paat ja võrgud (vt Lisa 7, foto 1). Peamise elatuse andis kalapüük ja selle turustamine: müüdi suitsukala, toorest kala, soolakala (vt Lisa 7, foto 3). Siitmailt on teada ka mitmeid paadimeistreid. Tuntuim neist oli Pihlaka talu peremees Jaan Laur, kes lisaks paatidele ehitas ka võrgukuure. Teine tuntud paadimeister oli Katku talust pärit Jaan Katk (vt Lisa 7, foto3).

1939. aastaks oli külas 34 talu, sõja eel jäid välja ehitamata Kivistiku ja Kopli-Sillakivi talu. Teise Maailmasõja keerises lahkusid 1944. aasta sügisel Leppneemest 62 inimest.

Peale sõda jäi Leppneeme kinnisesse piiritsooni, kuhu pääsesid vaid kohalikud elanikud ja erilubadega isikud.

1947. aastal püstitati külla metallist vaatlustorn, millest jälgiti Muuga lahes toimuvaid allveelaevade õppusi. Esiolgu paiknesid küla erinevates taludes sõjaväeosad (Katku, Raja, Vinnuniidi), 1955 aastal rajati Sepa talu karjamaadele piirivalvekordon. Hiljem rajati vaatluspunktid Vinnuniidile, Jaanile ja Hiire talu juurde.

Külas moodustati 1949. aastal kalurikolhoos „Murdlaine“, mis tegutses iseseisvana kuni 1950. aasta augustini, mil väikekolhoosid ühinesid suureks Kirovi kalurikolhoosiks. Külla jäi Kirovi kolhoosi Leppneeme osakond. Ehitati välja sadam – rajati suitsetsehh, võrgukuur, kontor, sadamakaid, abihooned (vt Lisa 7, fotod 7,8).

1970ndatel hakati ehitama küla lõunaossa aiandusühistuid.

Eesti taasiseisvumisel alustati maade tagastamist. See andis omakorda uue tõuke elamute ehitamisele ja kinnisvara arendusele, mille tõttu kadusid vanad karjamaad, põllud ja metsaalad.

Kirovi kolhoosi reorganiseerimise käigus erastati Kirovi kolhoosi Leppneeme osakond ning sellest loodi erakapitalil põhinev K/Ü Räim.

2.3 Loodus ja keskkond

Leppneeme küla asub kagu-loodesuunalise ribana Muuga lahe ja Viimsi metsandike vahel. Küla idaosas paiknevad ridamisi hajutatult vanad talukohad siiani hästisäilinud külatee ääres, küla kesk- ja lääneosas domineerivad tihedamad asustuspiirkonnad.

2.3.1. Kliima

Leppneeme asub Muuga lahe idakaldal – küla loodust, keskkonda ning majandust mõjutab suuresti meri, seetõttu valitseb külas ka mereline kliima. Loodus elab mere rütmis. Veetaseme suurema tõusu põhjustab loode või põhjatuul, mis on siinsel alal suhteliselt haruldane.

Vastavalt Leppneeme sadama rekonstrueerimise eelsele keskkonnamõjude hindamisele (Andres Kask, OÜ Altakon Grupp, 2006) on Leppneeme alal keskmine tuulekiirus 6,6 m/s. Kuu keskmised tuulekiirused on suurimad novembrist jaanuarini ja minimaalsed suvel, eriti juulis. Tugevaid torme esineb sageli talveperioodil. Tuulesuundadest domineerivad edelatuuled. Märtsist maini valdavad idatuuled, kuid nende esinemissagedus ei ole suur.

Mere mõjude tõttu on aastaegade vahetumine nihkunud hilisemale ajale kui sise maal. Kevad saabub alles peale jää sulamist ja lumi enne jää tekkimist tavaliselt maha ei jää. Sügis on Leppneeme pikim aastaeg.

Muuga laht kattub kinnisjäädga vaid erandlikel talvedel. Tavaliselt esineb rannajääd väikestes ja madalates lahtedes, nagu Lännemäe. Kõige sagedamini triivib põhjatuultega Muuga lahte ajujää, mis on pärit Soome lahe keskpaigast. (Andres Kask, OÜ Altakon Grupp, 2006)

2.3.2. Mere taimestik

Muuga lahe põhjas esineb taimedele substraadina sobivaid kive kogu küla rannikuala ulatuses. Kõva substraadi ulatus väheneb sügavuse suurenedes. Nende vahel on ka pehmemaid setteid - liiva. Lahtist setet ei esine ja vee läbipaistvus on enamjaolt hea. Põhjataimestiku koosluse moodustavad 9 vetikaliiki. 1-2 meetri sügavuses moodustab olulise osa niitjas rohevetikas *Cladophora glomerata*. Pruunvetikas *Sphacelaria arctica* levib ühtlaselt 1-7 meetrini. Veel sügavamal asenduvad need liigid punavetikaga *Rhodomela confervoides*. Puuduvad kõrgemad taimed. Esineb ka sügavamatele aladele iseloomulikke punavetikaliike - *Ceramium tenuicorne*, *Furcellaria lumbri-calis*, *Rhodomela confervoides*, pruunvetikas *Dictyosiphon foeniculaceus* ja rohevetikas *Cladophora glomerata*. *Rhodomela* ja *Dictyosiphon* on mõlemad iseloomulikud hea veevahetusega aladele. Rohe- ja pruunvetikad kasvavad oma loomulikes sügavustes, loomulikuks võib lugeda ka punavetikate vähest esinemist 3-5 meetri sügavuses. Väga kõrge on üldkatvus kuni 5 meetrini, mis annab tunnistust vee heast läbipaistvusest.

2.3.3. Mere loomastik

Alljärgnevalt on antud põhjaloomastiku kirjeldus Muuga lahe merekeskkonnaseire andmetel. Muuga lahte asustavad tüüpilised põhjaloomastiku kooslused, mis iseloomustavad ava, merele avatud, tugeva lainetuse ja hoovuste mõju all olevat Soome lahe keskosa piirkonda. Madalaveelisi (<20 m) piirkondi, kus vee liikumine hoovuste ja lainetuse mõjul on väga intensiivne ja kus setted on lainetuse ja hoovuste toimel hästi pestud ja läbisorteeritud, asustab peamiselt põhjale kinnituv ja setetel liikuv põhjaloomastik - tigude (ümarakeermene vesitigu *Hydrobia ventrosa*, lamekeermene vesitigu *Hydrobia ulvae*, vesiking *Theodoxus fluviatilis*, rändteo *Potamopyrgus anti-podarum*), tõruvähi (*Balanus improvisus*) ja söödava rannakarbi (*Mytilus edulis*) kooslus. Nendel madalveeladel, kus setetes on rohkem orgaanilist poollagunenud kõdu, esinevad sageli väheharjasussid (*Oligochaeta*), hulkharijasussid (*Hediste diversicolor*), ümarussid *Nematoda*, kärssussid *Prostoma obscurum*, kootvähk *Corophium volutator*, liiva-uurikkarp *Mya arenaria* ja balti lamekarp *Macoma balthica*. Piirkondades, kus on arenenud rikkalik taimestik, on levinud taimestikulembesed vähilaadsed (kirpvähid *Gammarus salinus* ja *Gammarus oceanicus*, kakandilised *Idotea balthica* ja *Jaera albifrons*), putukate vastsed (kahetiivalised *Diptera* ja sirusääsklased *Chironomidae*) ning südakarp *Cerastoderma glaucum*.

Arvukuse dominantliikideks madalveeladel on veel *Hediste diversicolor*, *Balanus improvisus*, *Corophium volutator*, *Gammarus* spp., *Macoma balthica* ja *Hydrobia ul-*

vae, kellest *Macoma balthica* ja *Balanus improvisus* on mõnel aastal söödava rannakarbi kõrval biomassi dominantliikideks.

2.3.4. Kalad

Prangli saare ja Viimsi poolsaare vahelisel merealal esinevateks peamisteks merekaladeks on räim, lest, kilu (avavees) ja merisiig, siirdekaladeks meriforell ja meritint ning mageveekalaks ahven (Järvik 2003). Kalurite püügipiirkonnas on mõrrasaagis esikohal räim, lest ja ahven. Võrgusaagis lisandub neile veel merisiig. Vähesel arvul on esindatud emakala, kammeljas, vimb, viidikas, särg, koha, latikas, lõhe, angerjas. Veelgi harvem on piirkonnas muid Soome lahes esinevaid vähearvukaid kalu nagu merivarblane, meripühvel ja merihärg.

Mõned liigid võivad olla arvukamad teatud perioodil (tuulehaug kevad-suvel) või kõrge arvukuse aastatel (tursk). Soome lahele iseloomulikke seaduspärasusi arvesse võttes peaks lesta arvukus mere madalamates piirkondades olema suurim juulis-augustis, ahvenal juunis-augustis (sooja vee perioodil), meriforellil varakevadel. Pidevalt võib piirkonnas esineda noort lesta. Liivane põhi sobib hästi lestale, kes toitub peamiselt merepõhjal esinevatest limustest (karpidest). Meriforell on piirkonnas enamasti läbirändel.

2.3.5. Linnud

Lännemäe lahe roostikes ja Leppneeme luhal pesitseb hulgaliselt veelinde – pardid ja luiged, viimastel aastatel on suurenenud ka haigrute osakaal. Samuti on partide ja luikede pesitsemiskohad Vinnuniidi karil, Sepa karil ja Kalameeste rannas. Ühtlasi leidub Leppneeme rannajoonel palju kajakate pesitsuskivisid. Suvel võib meres olevatel kivikaridel näha rohkelt kormorane.

2.3.6. Loomastik

Leppneeme ja kogu Viimsi poolsaare metsades elutseb metskitse populatsioon, mis on üllatavalt hästi kohastunud hajusa inimasustuse vahel toime tulema. Samuti kohatab siin urbaniseerunud rebaseid ning jäneseid. Puhta keskkonna tunnuseks võib rohkelt leida konni.

2.3.7. Taimestik

Niisketel savi-liiva aladel ei ole põlluharimine ajalooliselt suurt tähtsust omanud. Elatist on hangitud peaaesjalikult merest. Rannaniitudel on karja kasvatatud ja talu tarbeks on küttepuidu tegemise eesmärgil ka metsa kuivendatud. Peale nõukogude perioodi kasvasid rannaniidud suures osas võssa, sest majanduslikel põhjustel loobuti loomapidamisest ning heina tegemisest.

Nagu Leppneeme nimi hästi märgib, on siin esimeseks puistuliigiks lepp. Sanglepale paistab hästi sobivat mereäärne soostunud luht, kus ta kõrgeks metsaks sirgub. Küla lõunametsades domineerivad okaspuumetsad.

2.3.8. Metsaala uuring

2005. aastal tegi Jaanus Paal OÜ Leppneeme metsaalade uuringu, mille kohaselt on Leppneeme metsaalad, vaatamata inimtegevuse mõjule, hästi säilinud. Metsaalade tüübirikkus on suur, hõlmates:

- Salu-lodu sanglepikuid
- Mustika-palumännikuid
- Mustika-palukuusikuid
- Salu-laane-kuusikuid
- Sinilille-salukaasikuid
- Karusambla-kuusikuid
- Siirdesoo-männikuid kasega
- Rabamännikuid
- Mustika-kõdusoo-männikuid
- Mustika-kõdusoo-männikuid kuusega
- Jänese kapsa-mustika-kõdusoo-kuusikuid sanglepaga
- Jänese kapsa-mustika-kõdusoo-segametsi
- Jänese kapsa-kõdusoo-männikuid
- Jänese kapsa-kõdusoo-männikuid kuusega
- Jänese kapsa-kõdusoo-kaasikuid

Metsaala looduskaitse ja rekreatiivset väärtust suurendab oluliselt RMK Anija metskonna Viimsi metsandiku 36. kvartalis asuv inimtegevusest vähemõjutatud rabamets ja siirdesoo männik. Metsade vähemajandatud olemuse tõttu on seal arvukalt loomade vääriselupaiku, nagu murdunud tüvetüükad, lamapuit ja kännud.

Jaanus Paali eksperthinnangu kohaselt esindab uuritud metsamassiiv ühte vähest Viimsi poolsaare rannikumadalikul terviklikuna säilinud loodusmaastikku. Leppneeme metsamassiiv on metsade tüpoloogilise mitmekesisuse ja elustiku paopaigaks-refuugiumiks ümbritseva ja intensiivselt pealetungiva tehismaastiku taustal.

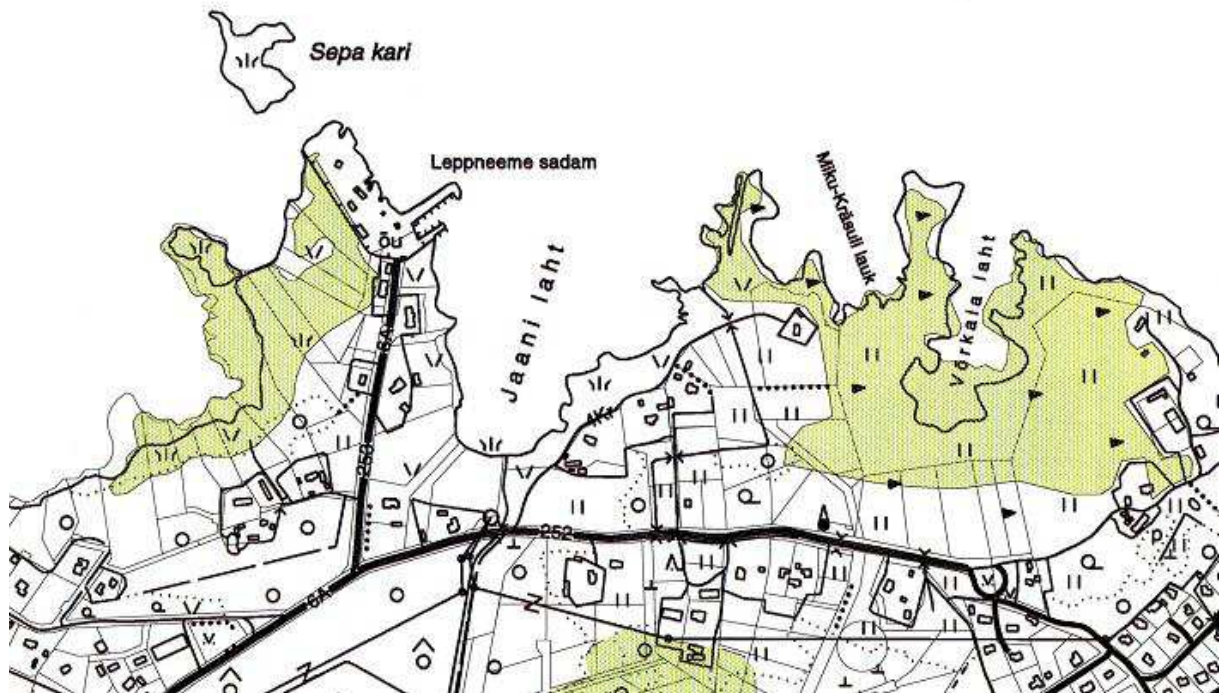
Uuring soovib võtta metsaalad kohaliku omavalitsuse kaitse alla, keelates alal lage-raied, metsakuivenduse ja ehitustegevuse.

2.3.9. Olulisemad loodusobjektid

Leppneeme rannajoon on oma mitmete karide ja poolsaartega küllaltki kivine ja savine ala. Siiski on külas kolm lahte, mille põhi ja osaliselt ka rannajoon on liivane. Joonisel 3 on näha liivarannad Kelvingi, Lännemäe ja Lisvi lahe kaldal (tähistatud kollasega). Viimaste aastatega on rannaalad roostunud ja kinni kasvanud. Lännemäe lahe keskosas asub liivapõhjaga madalik, suplusrand paikneb lahe idakaldal (vt Lisa 3). Ka Jaani lahe põhi on lahesopis liivane, kuid rannaalad on pilliroogu täis kasvanud ja rannas viibimine on raskendatud. Miku-Kräsuli lauk ja Vörkaia laht on kivi-

savipõhjalised lahed. Lisvi lahe (vt Lisa 4) põhi on samuti liivaga kaetud, kuid rannaalad on viimaste aastatega roostunud.

Leppneeme rannaaladel asuvad Eestis küllaltki haruldased osaliselt üleujutatavad rannaniitude alad, mida Harjumaa Keskkonnateenistuse andmetel on soovitatav säilitada. Joonisel 2 on välja toodud Lännemäe lahe ümbruses asetsevad rannaniidud ja Võrkaia lahe kallastel Kalameeste maaüksusel paiknevad üleujutatavad rannaniidud.

Joonis 2 Rannaniitude kaart.

Külast 0,5 km põhjapool meres paikneb kivine Kellynckholmi saar, mis suvel on paljudele merelindudele peatumispaigaks. Pillirookattega Sepa kari on saar, kus leidub hulgaliselt pesitsevaid veelinde. Võrkaia lahe kallastel asuv Kalameeste maaüksus on kaetud üleujutatavate rannaniitudega, kus leidub rohkesti tuulepaos viibivaid merelinde.

Küla idaosas asub Lännemäe järsak, mis kujutab endast osaliselt puitunud ning osaliselt rohtunud Põhja-Eesti rannaaladel asuvat tüüpilist kivist kaldajärsakut. Küla läänerannikul paikneb Hiire ja Kiigemäe talude vahelisel alal suhteliselt savine ja kiviliiva segune kaldajärsak.

Jaani lahe keskel on näha merest kõrguvat 4,6 m kõrgust ja 23,7 m übermööduga Rannakivi. Kivineemel paikneb rändrahnude kivikülv. Mitmeid rändrahne esineb ka Miku elamualal ning suvilate piirkonnas.

Joonis 3 Leppneeme rannajoon ja lahed (1 – Lännemäe lahe liivarand; 2 – Lisvi lahe liivarand).

2.3.10. Ehitustegevus

Leppneeme on Viimsi vallas ainuke küla, kus ei ole korruselamuid ega ridamaju. Uute kruntide loomisel ja elamute rajamisel on ka Leppneemes langetatud põlismetsa. Hea näitena tõuseb paindlikust lähenemisest esile Miku arendusala, kus on suures osas suudetud säilitada olemasolevat kõrghaljastust. Aktiivne ehitustegevus toimub küla lõunaosas, kus suvilatest tehakse aastaringseks elamiseks mõeldud maju ning ehitatakse moodsaid hooneid.

2.3.11. Sadamad

Leppneeme sadamad, kalasadam ja valmimisel olev reisisadam ja huvisadam, on EVSL-i terminoloogia kohaselt väikesadamad (edaspidi tekstis sadamad). Oma väheste mastaapide tõttu Leppneeme sadamad olulist keskkonnamõju ei tekita. Ka rannataludel on oma sildumiskohad ja lautrid. Leppneemes paikneb üks Tallinna ümbruse laevaliikluse kontrollimise radaritest.

Muuga sadam kujutab Viimsi poolsaare idakaldale olulist keskkonnariski. Sadama veosemahtude kasvades tõusevad keskkonnariskid veelgi. Üha tihenev laevaliiklus tõstab samas ka avariiohtu, kuid keskkonnareostusega võitlemiseks puuduvad adekvaatsed vahendid nii riigil kui vallal.

2.3.12 Prügivedu

Külas toimub korraldatud jäätmevedu, mille operaator valitakse vallavalitsuse poolt hanke alusel. Praeguseks operaatorfirmaks on Cleanaway. Seoses korraldatud jäät-

meveo eeskirjade jõustumisega 2007. aastal, loeti kõik kinnistuomanikud jäätmeveoga liitunuks.

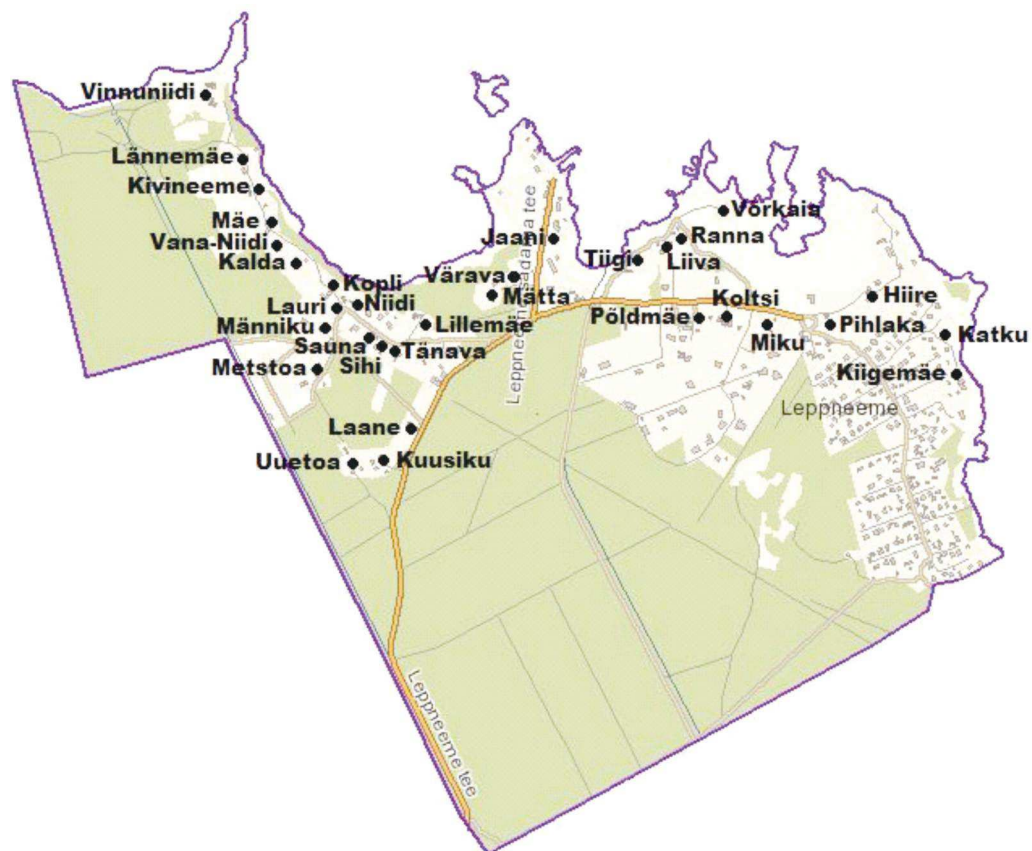
Külas asub ka pakendi konteiner, kuhu elanikud võivad tasuta ära anda pakendeid. Tasuta viib operaatorfirma minema ka vanapaberi.

2.4 Külamiljöö

Kuni käesoleva ajani on Leppneemes osaliselt säilinud ehe kaluriküla miljöö – rannaribal paiknevad hajali vanad kaluritalud koos heinamaade ja sadamatega. Taoline säilinud arhitektuuriline kooslus on väga haruldane nähtus Tallinna linnastus. Miljöö on säilinud sadama ümbruskonnas ja sellest ida poole jääval alal. Kuna enamik tegetsevaid kalureid elab Leppneemes, siis on sajanditevanuse rannarahva kultuuri järjepidevus külas tagatud seniks, kuni jätkub kala ja piisavalt materiaalseid vahendeid kalandusega tegelemiseks.

Tammneemega piirnevas suvilarajoonis on ajalooline külakeskkond kadunud. 1970ndatel rajasid Kirovi kalurikolhoos, Harju Tarbijate Kooperatiiv, Võrguvabrik jm institutsioonid vanade rannatalude heina- ja karjamaadele suvilakooperatiivid.

Viimastel aastatel on palju suvilaid müüdud ja aastaringseks elamiseks ümber ehitatud ning taoline trend on jätkumas. Sellega kasvab suvilapiirkonna püsielanikkond.

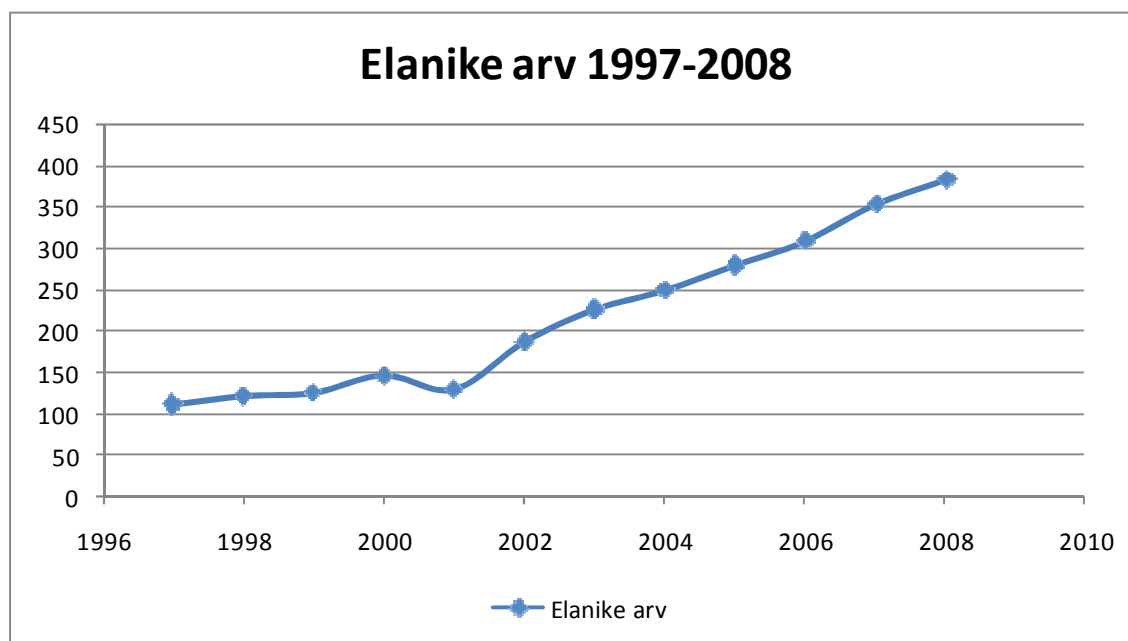
Joonis 4 Leppneeme talude kaart.

Joonisel 4 on näha küla lääneosas eristuv vanade talude võrgustik, seevastu küla kesk- ja idaosas on domineerivad uuselamu- ja suvilapiirkonnad.

Küla keskosas asuv Miku arendusala on hea näide keskkonnasõbralikust planeerimisest – kinnistute loomisel säilitati olemasolevat kõrghaljastust ning arendamisel arvestati külale iseloomuliku hajaasustusega.

2.5 Inimesed

Rahvastikuregistri andmetel elas Leppneeme külas 1. veebruar 2008. a. seisuga 385 elanikku. Rahvastikuregistri andmetel on võrrelduna 2001. aasta algusega olnud Leppneeme elanike juurdekasv 255 inimest ehk küla rahvastik on sel perioodil kasvanud kolmekordseks.

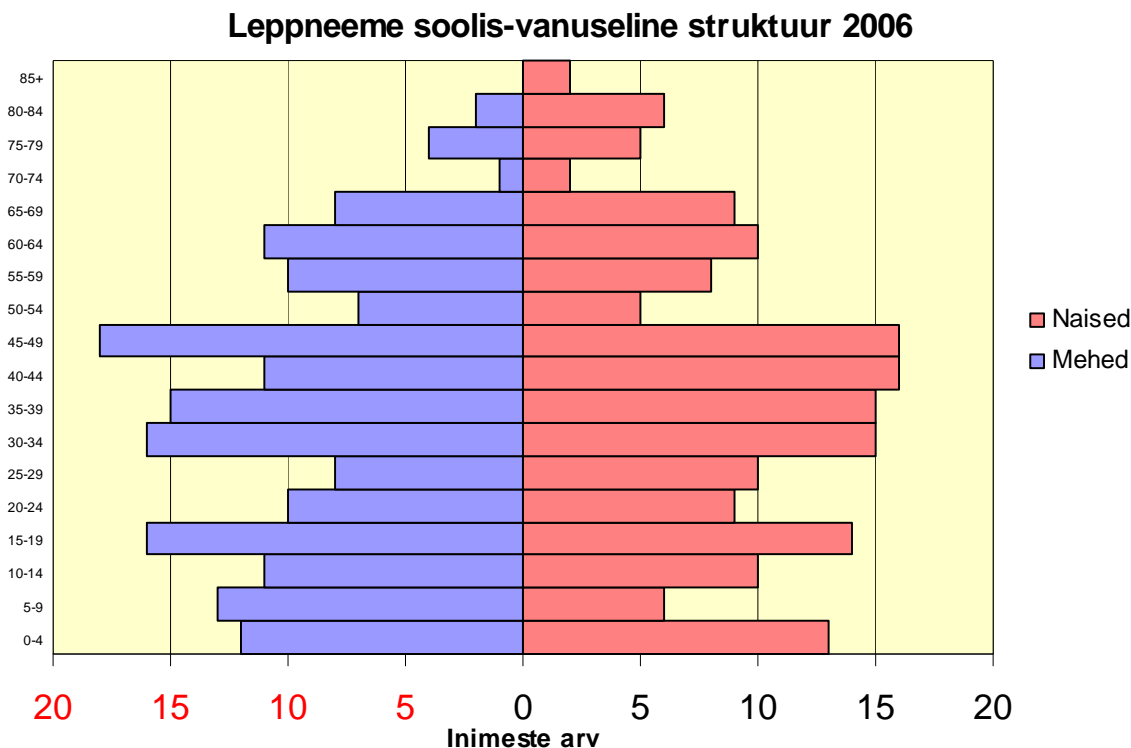

Joonis 5 Küla elanike arv aastate 1997-2008 lõikes, seisuga 1. jaanuar (Rahvastikuregister).

Seisuga 1. veebruar 2008 jagunesid küla elanikud sooliselt:

- 48,6% mehed
- 51,4% naised

Alljärgnevalt on esitatud Leppneeme küla elanike soolis-vanuseline struktuur 2006. aasta seisuga.

Joonis 6 Leppneeme elanike soolis-vanuseline püramiid 2006. a. (Rahvastikuregister).

Käesoleva hetke seisuga on Leppneeme külas 385 elaniku, kellest 187 on naised ja 198 on mehed. Üle 18 a. vanuseid (s.o. sündinud enne 1990. a.) elanikke on külas 286 ja alla 18. a. (s.o. sündinud peale 01.01.1990. a.) elanikke on 99.

2.6 Sotsiaalne infrastruktuur

2.6.1. Suhtlus omavahel ja ümberkaudsete aladega

Sajanditega välja kujunenud asustus on oma jälje jätnud külaelanike omavahelisse suhtlemisse. Juba ajalooliselt oli Viimsi poolsaarel kaks mõisa – Viimsi ja Maardu, mis jagasid poolsaare territooriumi omavahel lääne- ja idakallast pidi pooleks. Oma mõisa territooriumi piires esines tihedam läbikäimine. Idakalda elanikud, kes kuulusid Maardu mõisa alla, olid valdade moodustamisel Maardu valla koosseisus, koolis tuli samuti käia Maardu-Paju algkoolis (hilisem Randvere kool), hiljem Viimsi koolis. Nii kujunesid välja idakalda elanike ühised üritused, moodustus aktiiv, tekkisid oma kombesid ja külakeskkond. Sama oli poolsaare läänekaldal.

Eesti Vabariigi ajal, kui moodustati Viimsi vald, soovisid Leppneeme ja Tammneeme küla elanikud end Viimsi vallaga liita ja nii tehtigi. Ajalooürikutest on siiski näha, et enamuse toonase Viimsi valla aktiivist ja liiderkonnast moodustasid läänekalda randlased. Väljakujunenud omavaheline suhtlemine idakalda külade Tammneeme ja Randverega jätkus, sest kirikus ja koolis tuli käia Randveres, samuti tegutsesid

Randveres seltsid. Siiski leidus üksikuid erandeid, kus vähehaaval osaleti ka poolsaare läänekaldal tegutsevates seltsingutes või ühistes ettevõtmistes.

Nõukogude okupatsiooniajastul oli Leppneeme kinnises piiritsoonis, kuhu pääsesid vaid kohalikud elanikud. Viimsi kooliteena ja Rohuneeme kalmistule minemiseks kasutatud metsatee suleti 1960. aastal seoses raketibaasi ehitamisega. See periood isoleeris põliselanikkonna sama tugevalt, kui kunagine mõisaajastu. Vaatamata suurele Kirovi ühismajandile, mis laius üle Viimsi poolsaare, ei toimunud märkimisväärset suhtlemist läänekalda küladega. Läänekaldale Kirovi keskusesse mindi eelkõige erinevate teenuste saamiseks, samuti asus keskus koolimaja ja suur osa töökohti.

Eesti taasiseseisvumise eel oma vallaõigused saanud Viimsi kujunes aastatega välja üheks soositumaks elamupiirkonnaks Tallinna linna lähiümbruses. Pikkamööda hakkas arenema kinnisvaraarendus – põliselanikud müüsid oma talumaid ja külade elanikkond hakkas kasvama. Algselt poolsaare läänekaldale jõudnud kinnisvarabuum levis mõne aastaga ka idakalda küladesse. Leppneemes algas see periood 1990ndate lõpus. Külla asus üha rohkem uusi elanikke, mis tõi põliselanike kõrvale uue nähtuse – uusasukad. Tänapäevaks on ligi neljasaja elanikuga Leppneeme külas välja kujunenud suhtlusemudelid, kus põliselanikud käivad omavahel tihedalt läbi ja reeglina uuselanikega ei suhtle. Iga uus inimene, kes Leppneeme vaiksesse ja looduskaunisse rannakülla elama tuleb, tahab, et pärast teda enam ühtegi uut elanikku ei lisanduks.

Prangli saar. Külas asub reisisadam Prangli saarega regulaarse ühenduse pidamiseks. Saareelanike jaoks on Leppneeme küla vaid peatuseks sõidul linna või sõidul saarele. Tihedamalt suhtlevad Prangli elanikega Leppneeme kalurid ja inimesed, kellel on saarel sugulasi.

Tammneeme küla. Naaberkülaga on käidud tihedalt läbi sajandeid. Põliselanike suhtlemine naaberkülade vahel on tihe, mis on tingitud lähedastest sugulussidemetest ja ühistest kultuurilistest eripäradest. Tänapäeval ühendab kahte küla suvilapiirkond, mis laiub üle kahe küla vahelise halduspiiri, moodustades ühtlase tiheasustuse massiivi.

Kelvingi küla. Kelvingi küla on asutatud 1993. aastal endisele vene sõjaväe lasketiiru territooriumile. Küla elanikkond on valdavalt uusasukad ning seetõttu Leppneeme ja Kelvingi vahel puuduvad ühised kokkupuutepunktid.

Võttes kokku põliselanikevahelise tiheda suhtlemise ning võõrastava hoiaku uuselanike suhtes ja uusasukate vähese aja külaga tihedate sidemete tekkimiseks, on suht-

lustasanditel kujunenud hoiak, mille kohaselt ei soovi paljud uusasukaid küla elukeskkonna loomises osaleda. Samuti on külaelust kaugenenud põliselanikud, kes aastasadu siinseid alasid arendanud on. Nähtuse võib olla tinginud asjaolu, et küla elanikkond on uuenenud ja põliselanik tunneb end eemalduvat oma kodukülast, kus valitseb ühtekuuluvustunde puudumine ja muutuv külaidentiteet.

2.6.2. Sugulussuhted

Sugulussidemete kohta ilmuvad kirjalikud allikad alles 18. saj algusest. Nendeks on kirikutes peetud raamatud: sünni-, surma- ja abiellumise meetrikad. Nende põhjal võib üldistada erinevaid rändeid poolsaare ning külade piires suguvõsade ja perekondade puhul. Põhiliselt abielluti mõisaterritooriumi piires: enamjaolt oma küla elanike vahel ning Tammneeme elanikega ja mõnevõrra vähem Randvere ning Muuga elanikega. Kolmanda suurema osa moodustasid abielud Prangli saare inimestega, kuid see trend kaob peale 18. saj. Vähem abielluti Uuskülaga ning üksikud abielud on Haabneeme ja Rohuneeme külade perekondadega. Nii kujunesid sajanditega välja paiksed sugulussidemed oma küla ja selle lähialade vahel.

Põlised perekonnad, kes on siinseid alasid asustanud, on: Raja, Mikk, Piirsalu, Laur, Haug, Mänd, Kurg, Koppel.

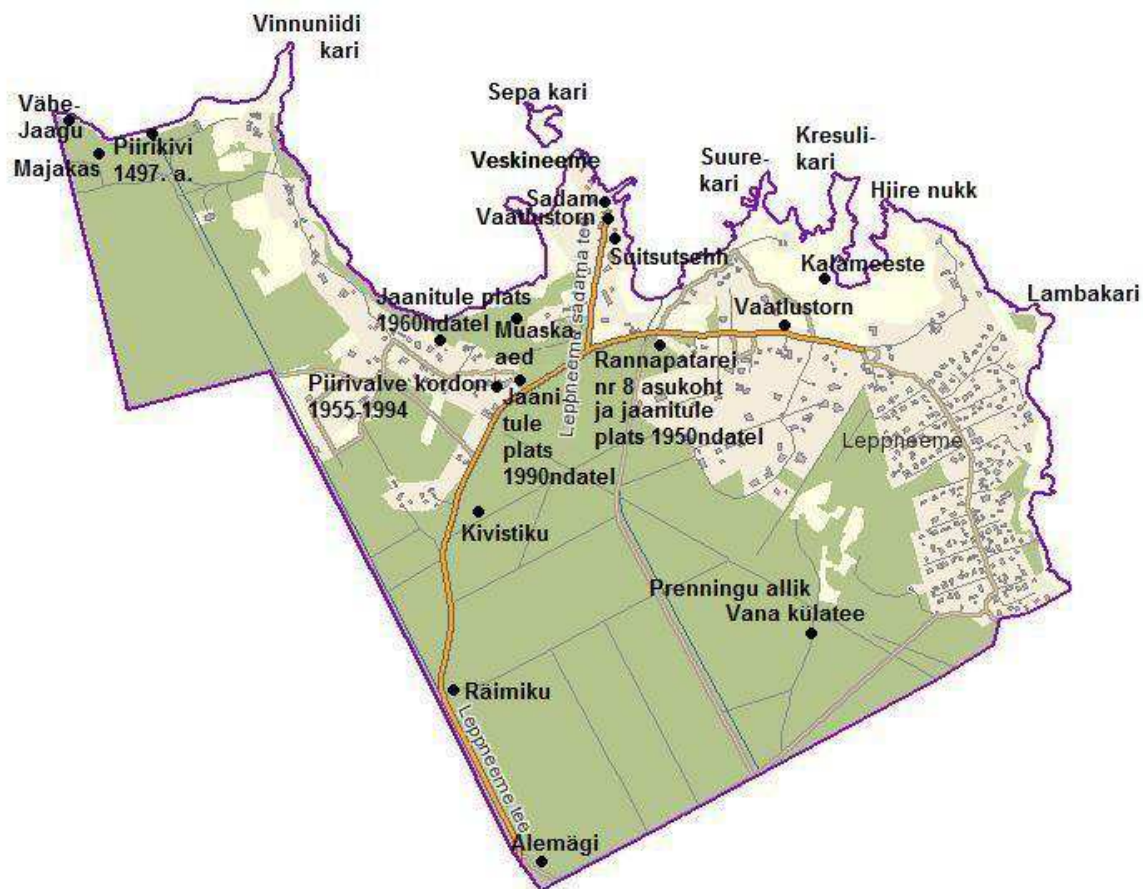
Paiksed abiellumised keetsid kuni 1930ndateni, mil külarahvas hakkas rohkem linnas käima. Kirovi kolhoosi ajal toimus uute töötajate sisseränne, mis uuendas elanikkonda. Abielluti üha rohkem uute inimestega ja sugulussidemed laienesid kaugematele territooriumitele. Sellest ajast on trend pidevalt muutunud ja kohalikud abielud on pigem üksikud juhud.

2.6.3. Kooskäämisvõimalused

Aastate jooksul on külas olnud mitmeid kooskäämise kohti, mis tänaseks on saanud uue väljundi või on eraomandis. Vanim teadaolev kooskäämise koht on Alemägi – kõrgendik Leppneeme ja Tammneeme metsade piirialal, mis tänaseks on metsa kasvanud. Hiljem jaanipidudeks kasutatud Jaani talu rukkipõllu äärne rand Niidi kõrval, Sepa talu mets ja Muaska-aia on kõik võssa kasvanud ning käesoleval ajal eraomanduses. Samuti on viimasteks jaanipidudeks kasutatud sadamas asuv plats hõivatud sadamahoone ehitusega. Praeguse seisuga puudub Leppneeme külal lõkke- ja peoplats, kus küla ühiseid üritusi läbi viia.

Erinevad mänguväljakud, mis külas aastate jooksul on olnud, on kas täis ehitatud või paiknevad kohas, kus nimetatud tegevuse läbiviimine on raskendatud või häiritud. Külas ei ole tänase päeva seisuga ühtegi kasutamiskõlblikku mänguväljakut. Leppneeme lasteaia kõrval asuv amortiseerinud vana palli- ja mänguplats vajab oma funktsioonide ümbermõtestamist. Külas on suur hulk noori, kes tegeleksid vabal ajal jalgpalli või korvpalli harrastamisega, kuid külas puuduvad selleks võimalused. Külas puuduvad ka väikelaste mänguväljakud ja liivakastid.

Olemasolevad supluskohad asuvad erakruntide taga ning sinna puudub ligipääs, rannad on roostumas ja korrast ära.

Joonis 7 Leppneeme kultuuri- ja ühisobjektide kaart.

Siseruumides läbiviidavateks tegevusteks on varasemal ajal kasutatud suuremaid taluhooneid, hiljem kalurite maja sadamas ning endise piirivalvekordoni kasarmut. Praegusel ajal tegutseb külaselts ühes eramajas, kus on ruumi koos käia, kuid seltsi suurenemisel tekivad kohe ruumiprobleemid. Võimalus on koostööd teha Leppneeme lasteaiaga, kellelt rentida saali ning sadamasse rajatava sadamahoonega, kuhu tuleb üks koosolekute ruum. Vaatamata sellele peab selts oma arhiivi, inventari ning vahendite hoiustamiseks ruumi leidma. Samuti on probleemiks noored, kellel ei ole kohta, kus koos aega veeta. Praegu on selliseks kohaks bussiootepaviljon.

Kokkuvõtteks on külas erinevatel aegadel olnud mitmeid ühistegevusega seotud objekte, mis praeguseks on kasutamiskõlbmatud või eraomandis. Kaardistades praegust vajadust ning olemasolevat baasi, võib välja tuua selgelt vajaduse avaliku ruumi järele, kuhu on vaja rajada spordiväljakud, küla lõkke- ja peoplats, ruumid ja ala noortele ning väikene ruum küla elanike ja külaseltsi tegevuse tarbeks, lisaks väikeste laste mänguväljakud ja korrastatud ning ligipääsetavad supluskohad.

2.6.4. Infolevi

Peamiseks küla info ja uudiste edastamise viisiks on suusõnaline meetod, mis on kasutusel olnud küla asutamisest saadik. Lisaks on paralleelselt kasutusel üksikud teadete tahvlid suvilate piirkonnas ning teadete postid (elektri või tänavavalgustuse post). Teateid paigutatakse ka bussiootepaviljoni seintele. Elanikud vahetavad uudiseid omavahel telefoni teel, seda rohkem põliselanikkonna ja end siin külaellu sisse elanud uuselanike puhul. Külas puuduvad korralikud teadete tahvlid.

Leppneeme Külaselts on viimasel aastal korraldanud elanike küsitluse, kus elanike poole pöörduiti küsimustikuga – igale inimesele edastati käsipostiga teadeküsitlusleht. Külaseltsi liikmete vahel on loodud e-posti nimekiri, kus seltsi liikmed saavad omavahel teateid vahetada. Lisaks on külaseltsil interneti koduleht, kuhu pannakse üles uudiseid ja teateid, mis on otseselt seotud külaeluga või puudutavad küla.

2.6.5. Külavanema institutsioon

Esimene teadaolev Leppneeme külavanem oli Karl-Nikolai Mänd, kes oli pärit Ranna talust. Teadmata on, millal Karl Mänd ametisse asus, oletatavasti oli see 1918. a paiku. Karl Mänd oli külavanemaks kuni surmani 1928. aastal.

Järgmised teadaolevad märkmed külavanema kohta on 1930ndate algusest, mil Hiire talu peremees Hindrek Mikk ja Võrkaia talu peremees Gustav Mik viseerisid külaelaniku maatehinguga seotud dokumendi, kasutades sealjuures ametinimetust „külavanem”. Külavanema institutsioon töötas kuni Eesti okupeerimiseni nõukogude vägede poolt.

Taasiseseisvumise eel alustati taas külavanemate ametisse nimetamisega. 1989. oktoobris valiti Leppneeme küla üldkoosolekul külavanemaks Niidi talust pärit Arvi Piirsalu ning temale toeks 4-liikmeline küla volikogu.

Uued külavanema valimised toimusid 22. aprillil 1991, mil küla volikogu valis küla volikogu esimeheks ehk külavanemaks Priit Voit'i. Külavolikogu oli 7-liikmeline. Mõne aasta pärast soikus küla volikogu tegevus, kuni see lõpuks laiali läks, samuti vähenes külavanema tegevus.

Järgmised külavanema valimised toimusid 4. oktoobril 2002, mil külavanemaks valiti taas Arvi Piirsalu. 20. juunil 2007 moodustati külavanema institutsiooni toetamiseks ja külaelanike kaasamiseks küla arendamisel mittetulundusühing Leppneeme Külaselts.

Leppneeme külavanemad

- u.1918-1928 Karl-Nikolai Mänd
- 1928-? Hindrek Mikk (?), Gustav Mik (?)
- 1989-1991 Arvi Piirsalu
- 1991-2002 Priit Voit
- 2002- Arvi Piirsalu

2.6.6. Seltsitegevus, kultuur ja haridus

Kõige vanem teadaolev seltsing külas oli Leppneeme ja Tammneeme noorte ühine keelpilliansambel, mis tegutses 1900 aastate paiku (Lisa 7, foto 4). Külaelanikud osalesid ka Randvere Muusika- ja Lauluseltsi erinevate kooride ja ringitöö tegevuses. 1930ndatel korraldati Liiva talus tikkimise ja õmblemise kursuseid (Lisa 7, foto 5).

Kooli külas ei ole. Koolis käidi Randveres (1864-1971) ja Viimsis. Koolide juures olid ka raamatukogud ja lugemissaalid, kus lapsed vaba aega sisustasid. 1949. aastal rajas kalurikolhoos Murdlaine raamatukogu Liiva tallu, mis aga peale liitumist Kirovi kolhoosiga likvideeriti. Hiljem rajas Kirovi kolhoos Haabneeme uue raamatukogu, mis on tänase Viimsi raamatukogu eelkäija.

Vaatamata sellele, et küla kuulus Jõelähtme kirikukihelkonda, käisid elanikud varasemal ajal Pühavaimu, Kaarli ja Oleviste kirikus. Alles 18. sajandi algusest käidi regulaarselt Jõelähtme kirikus. 1852. aastal valmis Randvere abikirik, mis 1923. aastal kogudusena iseseisvus Jõelähtme alt. Kiriku loomisest saati on siinse küla elanikud enamjaolt Randvere kirikus käinud. Lisaks kirikutele viidi läbi ka teenistusi ja palvetunde ja jutlusi taludes: Lännemäe, Kivineeme, Mäe ja Jaani talud.

1950ndatel veeti piirivalve poolt Hiire talust vana palkhoone Niidi talu aeda ja sinna rajati Punanurk – külaelanike kooskäimise ja kultuuritegevuse maja. Hoones oli esimene küla kino. Samuti toimusid seal erinevad peod, kooskäimised, loomade vaktsineerimised, toimus võrkude ning rüsade parandamine jm tegevus.

Peale Punanurka asus järgmine kinovaatamise koht Katku talus.

1958-60 ehitati sadamasse klubihoone-kalurite maja. Hoone valmimisel tehti sinna samuti küla kinonäitamise koht.

Esimene teadaolev kauplus paiknes Kopli talus. Järgmisena oli külapood pikka aega Miku talus, samas asus ka postitalu. Miku talu kauplus tegutses kuni okupatsioonijani. Nõukogude aja alguses varustasid külaelanikke rändkaupmehed. 1960ndate alguses rajati külapood sadamasse vastvalminud kalurite hoonesse. Järgmisena paiknes küla kauplus suitsutsehhi hoones. Nõukogude armee lahkumisel korrastati

kasarmus ruumid ja kauplus viidi suitsutsehhi hoonest uutesse ruumidesse. Seoses kasarmusse lasteaia ehitamisega pidi kauplus tegevuse lõpetama 2002 aastal. Uus kauplus – „Ankru pood“ – rajati endisesse kalurite majja, kus kauplus oli asunud 1960 ja 70ndatel.

1989. aasta oktoobris valis küla üldkoosolek külaelau arendamiseks küla volikogu, mis ühtlasi toetas külavanema tegevust. Volikogu oli algselt nelja liikmeline, järgmine koosseis (alates 1991. a.) oli seitsme liikmeline. 1991. aastal alustati külaelau arenduskava väljatöötamisega. Lahendamist vajasisid telefonide probleem (külas kaks telefoni), probleeme tekitas küla kõrval asuv lasketiir, alustati koostööd aiandusühistute juhatustega ning tegeleti talgute ja jaanitule korraldamisega. Küla volikogu pöördus valitsuse poole elanike kirjaga ja ühiselt lõpetati lasketiiru tegevus. Veevarustuse lahendamiseks asutati veeühistu Turisnäs, oma vahenditega rajati veesüsteemid. Külaelanikele muretseti telefonid. Sadamas korraldati jaanituli ja toimusid mitmed võistlused. Hiljem, kui piirivalve lahkus, võeti kordon üle ja alustati selle korrastamist, eesmärgiga rajada sinna küla keskus. Kordoni territooriumil viidi läbi suured jaanituled, kutsuti esinejad, toimusid sportlikud ja rahvuslikud mängud. Alustati mänguväljakute rajamisega.

Aastatega hakkas küla volikogu koosolekutel üha vähem inimesi osalema, kuni selle tegevus soikus.

Peale aastatepikkust pausi on külas asutatud vabatahtlikest aktiivsetest külaelanikest koosnev mittetulundusühing Leppneeme Külaselts, mida oma põhimõtete ja eesmärgi poolest võib pidada küla volikogu töö jätkajaks. Seltsi eesmärgiks on aidata korraldada ja edendada külaelau ning toetada heakorra, infrastruktuuride ja avaliku ruumi arendamist.

2.6.7. Külaelanike ühiskasutuses objektid

Vanim teadaolev kooskäimise koht on rahva mälu järgi Alemägi – 4 kuni 5 hektari suurune heinamaa, kus paiknes kiige ja lõkkeplats – koht, kus Leppneeme ja Tammneeme rannakalurid oma ühiseid jaanipidusid pidasid. Nimetatud koht oli kasutusel suuliste teadete ja mälestuste alusel 19. saj ja 20. saj algul (vt Joonis 7).

Küla jaanipidusid peeti 1930ndatel samuti Tammneeme külaga koos Tammneeme peoplatsil Rooste-Antsul. Jaanipidusid peeti ka kodudes pere ja sugulaste keskis.

Nõukogude ajal käidi lühikest aega jaanipidusid korraldama Sepa talu metsas (endise rannapatarei aladel). Peale seda korraldati jaanituli mitmel aastal Niidi talu kõrval paikneval heinamaal. Hiljem hakati jaanipidusid korraldama Muaska-aial (vt Joonis 7). Jaanituled toimusid Muaska-aial kuni Eesti taasiseseisvumiseni, mil maid hakati tagastama. 1991. aastal korraldati jaanipidu sadamas, sama oli järgneval aastal. Hiljem hakati jaanipidusid korraldama endise kordoni territooriumil, kus need olid kuni 2000ndate aastate alguseni. Viimastel aastatel on jaanipidu korraldatud sadamas,

suitsutsehhi kõrval oleval väljakul. Käesoleval ajal toimub sellel alal ehitustegevus ja külas puudub plats jaanipeo läbiviimiseks.

1920 ja 1930ndatel aastatel peeti ühiseid külapidusid erinevates taludes: Ranna (vt Lisa 7, foto 6), Liiva, Kuusiku jt. Korraldati sünnipäevi, pidusid peale heinateo lõppu, erinevad rahvakalendri tähtpäevad jne. Pidudel mängisid mandoliini ja kitarrimuusikat Kopli talu elanikud, kes moodustasid nn küla orkestri. Mitmed kalurid mängisid lõõtsa ja laulsid.

Nõukogude ajal koondus küla seltsielu nn Punanurka, mis asus Niidi talu hoovis. Hoonest veidi lõunapoole asus laptuu väljak, mis hiljem võrkpalliplatsiks tehti. 1960ndate lõpus rajati võrkpalliplats ka mere äärde, kus varem Niidi talu kõrval olid jaanipeod. Tänapäeval on need alad eraomanduses.

Peale piirivalve lahkumist rajati võrkpalliplats endise kordoni spordiväljakute alale. 2000ndate aastate alguses paigaldati nimetatud platsile ka korvpallikorv. Täna on spordiväljak amortiseerunud ning külalaste spordi- ja palliharrastused muutunud.

Ujumas on aastakümneid käidud Lännemäe lahe keskel, kuhu igaüks oma talust jaltas, Jaani lahes ja Lisvi lahe kaldal Kiigemäe talu lähedal. Supelrannana võeti varakult kasutusele ka Jaani talu all olev leetseljak, mis tänasel päeval on üks põhilisi suplus- ja päevituskohti Lännemäe lahes.

Külas asuvad kaks kasutuselt võetud sihtpaaki. Küla põhjaosas Kelvingi kõrval metsades kõrgub ligi 20 m kõrgune sihi torn (vt Lisa 6, foto 1). Torni generaatorijaam on hävinud, samuti on hävinud torni laudis, puudub lukustus.

Küla lõunaosas asub 1986. aastal rajatud ja 2003. a. kasutuselt võetud, kuid Muuga lahe päevamärgina kasutatav majakas (vt lisa 6, foto 2). 40 m kõrgune raudtorn on viimastel aastatel tugevalt roostetama hakanud. Torn on lukustatud ja tarastatud.

2.6.8. Jätkuvad ja katkenud traditsioonid

Üheks katkematuks traditsiooniks on aastasadade vältel olnud jaanituli. Varasemad teated jaanitulest on pärit rahva mälust, kui seda peeti veel üle-eelmisel sajandil Alemäel. Vaatamata keerulistele aegadele on jaanituli pea ainus traditsioon, mida katkematult on edasi peetud.

Teine traditsioon, mis on püsinud rahva mälus, on talgute tegemine. lidne komme on au sees püsinud tänase päevani. Viimased suured talgud, mis Leppneemes sai peetud, olid 1990-ndate alguses, kui elanikud piirivalve kordoni territooriumi korrastasid ja omale sinna pumbamaja ehitasid. Hiljem on talgute nime all korraldatud jaanipidusid jm pisiaktsioone.

Läbi aegade on külaelanikud läbi viinud Mardi- ja Kadripäeva tähistamisi ning kombeid.

1990-ndate aastate algul tekkis laste jõulupidude korraldamise traditsioon, mida küla volikogu organiseeris. Traditsioon on katkenud viimastel aastatel, kuna puuduvad ruumid ürituse läbiviimiseks ning ühtlasi toimub lasteaias samalaadne jõulupidu.

Üks kadunud traditsioon on rannakalurite uusaastatervituse läbiviimine. Kombe kohaselt läksid vanemad ja lugupeetavamad kalurid uuel aastal külapeale, koputades talude ustele ja küsides viina. Kui viina oli, võeti pererahvaga üks tervitusnaps ja mindi järgmise talu juurde. Kui aga talus, kuhu mindi, viina ei olnud, siis pidi viina küsija talu peremehe enda juurde kutsuma ja seal talle napsu pakkuma.

Nõukogude ajal hakati tähistama kalurite päeva. Algselt korraldati üritusi naaberkülas Tammneemes Rooste-Antsul. Hiljem üritused laienesid ning läbiviimise kohaks sai Haabneeme staadion. Peale Kirovi kolhoosi lagunemist on kalurite päeva pidamise traditsioon katkenud.

2.7 Tehniline infrastruktuur

2.7.1. Teed ja tänavad

Leppneeme teed ja tänavad pärinevad eelmisest sajandist. Teed on peamiselt killustikkattega ja vajavad tihedat hooldust. Käesoleval ajal on saanud korraliku asfaltkatte Leppneeme tee ja Reinu tee kui küla peamised ühenduslülid teiste keskustega. Nende äärde on rajatud ka kergliiklusteed kuid seni vaid külasisesel lõigul.

Lännemäe tee esindab vana rannaküla külatänavat, kus tee jookseb hoovidest läbi. Nii jäävad maja ja saun, kelder ja kaev, käimla ja kuur teine teisele poole teed. Tee on tänaseni oma iidse kohal ja lookleb piki Lännemäe kaldajärsaku serva. Reinu tee pikenduse valmimise järel suleti Lännemäe tee Kelvingi poolne ots, mis annab külatänavale autentse staatuse. Paar aastat tagasi sai tee freesasfaldiga kaetud, mis peaks suvel vähem tolmana, kuid tulemus ei ole olnud kõige parem, sest tee vajab tihedat freesimist ja seejärel tolmas jälle.

Leppneeme sadama tee on peale sadama ehitamist hakanud lagunema, sama kehtib kaupluse ees ja sadamas paiknevate parkimisplatsidega, mille seisukord on viimaste aastatega tugevalt halvenenud.

Tänaseks on aktiveerunud ehitustegevuse tõttu amortiseerunud Kiigemäe asfaltkattega tee, mida renoveeriti 8 aastat tagasi. Kiigemäe tee äärest suvilate vahele suubuvad umbteed on osaliselt pinnaseteed ja osaliselt killustikkattega, mis vajavad aukude täitmist ja hõõveldamist.

Jrk	Tee nimi	Teekate	Valgustus	Info
1	Luhaääre	asfalt		murenev kate
2	Kiigemäe	asfalt	paiguti valgustus	murenev kate
3	Vainu	pinnastee		läbib 2 eramaad
4	Sarapiku	killustik		2 väravat otstes
5	Kiviaia	peenkild		värav
6	Kuusiku	peenkild		
7	Pärnapuu	killustik		värav
8	Piirikivi	killustik		
9	Merekivi	peenkild		värav
10	Mäe	killustik		värav
11	Kärimetsa	peenkild		suletud kinnistuga
12	Kaasiku	peenkild		värav
13	Roosimetsa	peenkild		värav
14	Neemesauna	killustik		värav
15	Kaevu	peenkild		2 väravat
16	Loosaare	peenkild		
17	Laane	peenkild		värav
18	Leppsilla	killustik		värav
19	Lepalinnu	peenkild	osaliselt valgustatud	2 väravat
20	Pihlapuu	peenkild		värav
21	Võsa	killustik		värav
22	Hiire ja Pihlaka talutee	asfalt		eratee
23	Leppneeme	asfalt	üksikud valgustid	kõnnitee küla piires
24	Puisniidu	asfalt	madal valgustus	
25	Karusambla	asfalt	madal valgustus	
26	Kõrkja	killustik		
27	Sepamäe	peenkild		
28	Võrkoja	pinnastee		
29	Leppneeme sadama	asfalt	kõrge valgustus	
30	Põlluveere	freesasfalt		
31	Lepatriinu	pinnastee		
32	Leppniidu	peenkild		
33	Lännemäe	freesasfalt	üksikud valgustid	halb seisukord
34	Lännekalda	freesasfalt		halb seisukord
35	Reinu	asfalt	kõrge valgustus	kõnnitee küla piires
36	Kivimäe	peenkild	madal valgustus	halb seisukord
37	Hundiuru	pinnastee		
38	puudub	pinnastee		Liiva talu tee

Tabel 1 Küla teede loetelu koos teekatte tüübi, valgustuse ja lisainfoga.

2.7.2. Ühistransport

Bussiühendus Haabneeme ja Tallinnaga on üheks võtmeküsimuseks Leppneeme arengus. Busside suuruse ja sõidugraafikute suhestamine küla vajadustega on protsess, mida tuleb jätkuvalt edendada. Praegu teenindavad küla vallasisesed liinid V2 ja V4, mida haldab AS GoBus.

Leppneeme sadamast toimub regulaarne ühendus Prangli saarega postipaati „Helge“ vahendusel. Saare reise haldab Viimsi Vallavalitsus.

2.7.3. Elektrivõrk

Viimsi vallas pakub elektrienergiat ja võrguteenust Fortum Elekter AS. Vastavalt ettevõtte investeerimisplaanile ja uutele liitujatele teostatakse olemasolevate võrkude renoveerimine. Viimastel aastatel alanud Leppneeme alajaamade asendamine uute, kaasaegset lülitus- ja kaitseaparatuuri omavate seadmetega lihtsustab rikete avastamist ning võimaldab kiiremini kõrvaldada võrgu rikkeid, mille tulemusel väheneb riketest tulevate katkestuste aeg. Külas on käimas liitumiskilpide paigaldamine mastidele ja õhuliini paljasjuhtmete asendamine võrgu töökindlust oluliselt tõstva õhukaabliga. Investeeringud on oluliselt vähendanud elektrivõrgu tehnilist ja kommertskadu. Kuna Viimsi poolsaar on tugevatele meretuultele väga avatud, on õhukaabli asendamine rikkelisust vähendanud ja külaelanike elektriga varustamise kindlus tunduvalt tõusnud. Uute elamuehituspiirkondade elektrivõrgu väljaehitamine toimub koostöös arendajaga.

2.7.4. Valgustus

Pidev, kuid mitte piisav tänavavalgustus on rajatud lasteaia ja sadama vahelisele Leppneeme tee lõigule. Miku arendusalal on madal pidev valgustus.

Lännemäe ning Kiigemäe teele on paigaldatud üksikuid valguspunkte, kuid nende asukohad on tihti juhuslikud ja vajavad ümberpaigutamist ja täiendamist. Vajalik on tellida valla konnaallosakonna poolt kogu Leppneeme tee ja Kiigemäe tee ühtne tänavavalgustuse projekt kuni Tammneeme külani koos kõrvaltänavatega ning see välja ehitada koos Leppneeme tee kergliiklustee ehitamise ja Kiigemäe tee renoveerimise projektiga.

2.7.5. Vesi ja kanalisatsioon

Leppneeme külas tagab käesoleval ajal veevarustuse kolm lokaalset veevärki.

AS-le Viimsi Vesi kuuluv veeühistu Turisnäs poolt 2003. aastal üle antud veevärk. Veevärk on välja ehitatud kinnistul Leppniidu tee 9 asuva pumpla baasil. Puurkaevu andmed: passi nr 439 (katastri nr 14538); puuritud 1998.a; sügavus 93 m; lubatud tootlikkus 30 m³/h. Pumpla on üheastmeline, s.t puurkaevu vesi suunatakse läbi hüdrofoori otse veevärki ja vee eelnevat töötlemist ei toimu. Tagatav veesurve on 2-3 baari.

Veevärgi peatorude pikkus ca 4000 m; peatoru läbimõõt 50~63 mm (v.a. Kivimäe tee piirkonnas, kus De=110 mm). Veevärk ei taga tulekustutusvett, kuigi Kivimäe arendusalale on paigaldatud detailplaneeringujärgsed hüdrandid.

Hüdrantidele saab tagada vajaliku veevarustuse peale perspektiivskeemi järgsete veerajatiste väljaehitamist küla tarvis. Esimene eeltingimus selleks on planeeritava veetöötlusjaama rajamine Lubja külasse.

Antud veevärk tagab veevarustuse järgmistele Leppneeme küla piirkondadele: Lännemäe tee, Kivimäe tee, endine kordon, sadam, Sepamäe tee, Liiva tee, Pihlaka ja Hiire talud, Lepalinnu tee ja osaliselt ka Kiigemäe tee äärsed kinnistud. Kuna antud veevärgi piirkonnas puudub ühiskanalisatsioon (nii tsentraalne kui lokaalne) siis kinnistute reovete ärajuhtimise tagavad kinnistute omanikud.

Kiigemäe AÜ-le kuuluv lokaalne veevärk.

Veevärk on välja ehitatud Kaevu teel asuva pumpla baasil ja tagab veevarustuse enamusele Leppneeme külas Kiigemäe tee piirkonnas ja Tammneemes Luhaääre tee piirkonnas asuvatele endiste aiandusühistu baasil moodustatud kinnistutele. AS Viimsi Vesi andmetel on antud pumpla üheastmeline ja tsentraalset veetöötlust ei toimu.

Antud veevärgi piirkonnas tagavad reovete ärajuhtimise kinnistutelt kinnistute omanikud.

AS-l Viimsi Vesi puudub täpsem ülevaade antud ala veevärgi rajatistest. Juba aastaid on käinud läbirääkimised antud ala veevärgi üleandmiseks AS-le Viimsi Vesi.

Kodumajagrupi AS-le kuuluv lokaalne veevärk ja reovete lokaalne ühiskanalisatsioon (ÜVK).

Antud ÜVK tagab veevarustuse ja reovete ärajuhtimise arendusalale, mis hõlmab Kõrkja tee, Karusambla tee ja Puisniidu tee piirkonda. Veevarustus tagatakse antud alale kinnistul Karusambla tee 5 asuva üheastmelise pumpla baasil. Alale on välja ehitatud reovete ühiskanalisatsioon, millele on käesoleval ajal ajutise lahendusena eelvooluks Kõrkja tee - Kiigemäe tee ristmikus asuv kogumiskaev. Reovee väljaveo kogumiskaevust ja veevärgi töö tagab AS Viimsi Vesi andmetel Kodumajagrupi AS.

Alale on paigaldatud detailplaneeringu järgsed tuletõrje hüdrandid. AS-I Viimsi Vesi puudub ülevaade, kas antud lokaalse pumpla baasil on hüdrantidele tagatud nõuetekohane tuletõrjevõime.

AS-le Viimsi Vesi kuuluva veevärgi enamiku lõikude kohta puuduvad teostusjoonised ja trasside asukohad on teada orienteeruvalt. Kiigemäe ala kohta puudub info teostusjooniste kohta. Kodumajagrupi AS ala kohta on koostatud teostusjoonised.

Planeeritavad tööd veevõrkude renoveerimiseks ja reoveekanaliseerimise (ÜVK) väljajäätamiseks.

Eeltingimuseks, et alustada perspektiivskeemi järgsete ÜVK rajatiste ehitamist on, et Leppneeme küla tarvis asuks mõistlikul kaugusel töötav reovee ühiskanalisatsiooni eelvool.

Leppneeme külale saab tagada eelvoolu, kui on välja ehitatud ühiskanalisatsiooni rajatised Randvere ja Tammneeme küladesse.

Käesolevaks ajaks on nende tööde teostamiseks läbi viidud riigihange ja planeeritud on hankega seotud tööd (projekteerimine ja ehitamine) lõpetada 2008. aastal. Need tööd tagaks Leppneeme külale ühiskanalisatsiooni eelvoolu ja ühe ühisveevärgi ringistamispunkti.

Nõuetekohase veevarustuse saab antud piirkonda tagada peale seda, kui on rajatud Viimsi valla veetöötusjaam (VTJ) asukohaga Lubja mäe peal ja minimaalselt on välja ehitatud veevärgi peatoru lõik VTJ- Haabneeme-Antenniväljaku piirkond - Tammneeme-Leppneeme teerist - Tammneeme tee - Tammneeme küla ringistamispunktini.

Nende tööde teostamiseks on eelnevalt vaja korrastada omandisuhteid, käesoleval ajal käivad läbirääkimised Kiigemäe veevärgi ülevõtmiseks AS-le Viimsi Vesi ja et tagada rahaliste vahendite olemasolu. Käesoleval ajal ei ole ettenähtud kasutada olemasolevaid Ühtekuuluvusfondi (ÜF) rahast Leppneeme külasse ÜVK rajamiseks ja renoveerimiseks.

Töödega on võimalik alustada, kui õnnestub taotleda täiendavaid summasid ÜF-st või AS Viimsi Vesi omavahendite arvelt. Kui tööd tuleb teostada Viimsi Vesi omavahendite arvelt, siis käesoleva aja plaanide järgi lõpetatakse antud tööd hiljemalt 2014. aastal.

2.7.6. Teleteenused

Leppneeme asub rannamadalikul poolsaare kõrgete metsade taga. Seetõttu on probleeme nii mobiililevi kui ka muude teleteenuste kättesaadavusega. Elioni alajaama võimalused on ammendatud ning mobiilmastid asuvad enamjaolt mäe või metsa taga. Kiirelt arenev küla vajab uusi ja kaasaegse kvaliteediga ühendusi.

2.7.8. Reisisadam

Viimsi Vallavalitsus alustas 2007. a. Prangli saare reisijateveo paremaks korraldamiseks Leppneeme sadama ühe kai ja akvatooriumi rekonstrueerimise ning kolme uue kai ehitamisega. Perspektiivis on reisijate terminali ehitus, selleks on algatatud detailplaneering.

Vastavalt OÜ Altakon Grupp keskkonnamõjude hindamisele on uute sadamakaide ehituse mõju Leppneeme merekeskkonnale lühiajaline ja pikemas perspektiivis ohutu. Parimaks hinnati variant, kus 20 m lainemurdja rajatakse põhjapoolseimast kaist kirdesse. Sadama lõunaossa rajatakse kaikohad 30-le jahile, sügavusega 3,5m. Selisel juhul jääb Prangliga ühendust pidava aluse mõõtmeteks 25X5 meetrit.

Võimalike jääkmõjude hinnangus rõhutatakse, et sadama kasutamisel peab arvestama kõiki Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud nõudeid ja sadamaga külgnevate alade elanike huve. Sadamas ei tohi harrastada veemotosporti, mis võiks häirida piirkonna elanikke.

2.8 Majandus

Leppneemes tegutseb külakauplus – sadamas asuv „Ankru pood“ (vt Lisa 6, foto 4), mis varustab külaelanikke esmatarbekaupadega. Leppneeme sadamas tegutseb kalandusühistu „Räim“ ning mitmed füüsilisest isikust ettevõtjad, kelle tegevus seisneb kalapüüdmises ja -kauplemises.

Kärimetsa teel asub majutusettevõtte – maaturismiga tegelev Taime Külalistemaja, mis osutab kodumajutuse teenust.

Küla keskel asub endisesse piirivalve kordonihoonesse rajatud munitsipaalasutuse Viimsi Lasteaiad allüksus Leppneeme Lasteaed.

Registrite ja Infosüsteemide Keskuse andmetel on Leppneeme külas registreeritud alljärgnevad tegevused ettevõtted:

Tegevusala	Ettevõtlusvorm					KOKKU
	OÜ	FIE	MTÜ	Tulundusühing	Usaldusühing	
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus					1	1
Kalandus		2		1		3
Töötlev tööstus	1					1
Ehitus	2					2
Hulgi- ja jaemüük; tarbeesemete ning kodu-	11					11

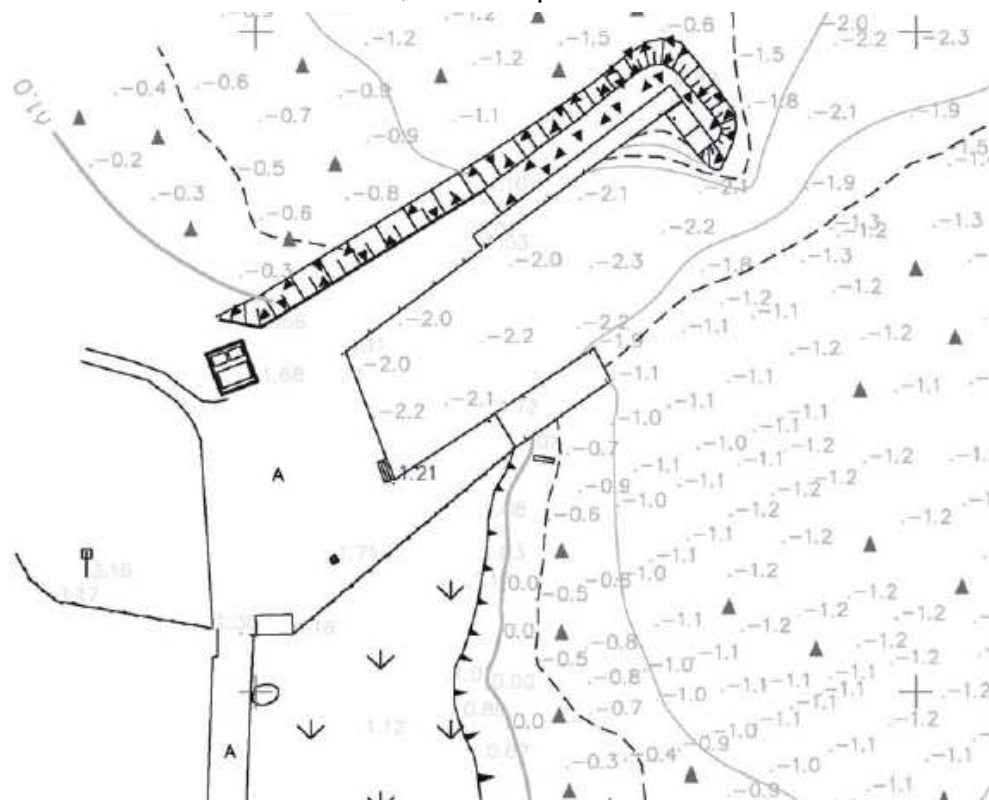
masinate remont						
Hotellid ja restoranid	2	1				3
Finantsvahendus	1					1
Kinnisvara-, üürimis- ja äriteenindus	11		3			14
Muud riigi-, sotsiaal- ja isikuteeninduse liigid	1		2			3
KOKKU	29	3	5	1	1	39

Tabel 2 Külla registreeritud ettevõtted tegevusvormi järgi.

Nagu tabelist selgub on peamised tegevusalad kinnisvara ja müügi alal. See on sarnane Eesti riigi keskmisega, kus samad alad järjestuvad esimesteks vastupidises järjestuses. Samas on põllumajandusel Leppneemes äärmiselt väike osakaal, kuigi ta üleriiklikus statistikas platseerub kolmandaks.

Kalanduse osa on märkimisväärne, samuti hotelli- ja restoraniteenuste osa.

Kalasadam. Leppneeme sadamas tegutseb kalandusühistu „Räim“, mis omab sadamat ja sellega piirnevat territooriumi (vt Lisa 6, foto 5). Ühistul on kolm kalatraalerit. Sadamas on ligi 100 jm kailiini. Tegeletakse peamiselt räime ja kilu püügiga. Tegutsevad ka iseseisvad kalurid, kes on spetsialiseerunud suuremate kalade püügile.

Joonis 8 Leppneeme kalasadamaplaan 2006. a. seisuga (Leppneeme sadama rek. KMH, 2006).

Kaupluse-pubi hoone. Sadamas asuvas endises kalurite majas tegutseb Viimsi idakalda ainuke kauplus (Lisa 6, foto 4). Välja ehitamisel on väike rannapubi, mis reisisadama valmimisel kaupluse kõrval tugiteenuseid pakkuma hakkab.

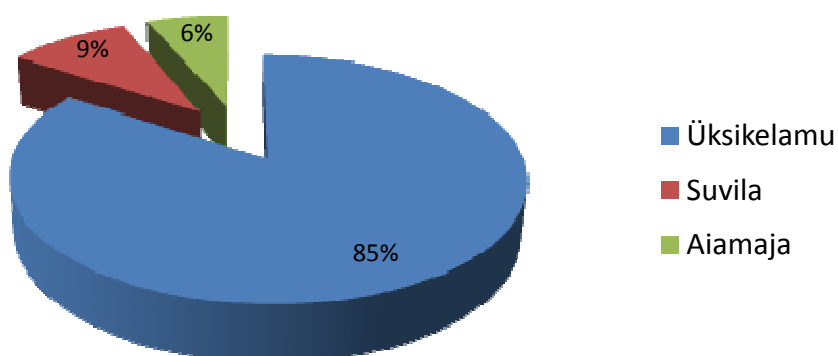
Suitsutsehhi hoone. Sadama alal paikneb kunagise Kirovi kolhoosi Leppneeme osakonna koosseisus 1960. a. asutatud suitsutsehh, mis on uute rangete sanitaar-nõuete kehtestamise järel suletud. Võimalik on hoone renoveerimine koos kalasadamaga erinevate Euroopa Liidu struktuurifondide toetuste abil, et arendada kalapüüki ja turustamist.

2.9 Ehitustegevus

Peamine majandustegevus Leppneemes toimub elamuehituse alal. 2008. aasta alguse seisuga on algatatud 12 detailplaneeringut. Käimas on Miku talu heinamaade, endise piirivalvekordoni ja Metstoa talu metsaalade kruntide täisehitamine. Toimub suvilaterajooni ümberprofileerimine aastaringseks elamupiirkonnaks. Samal ajal ehitatakse ka küla erinevates piirkondades mitmeid üksikobjekte.

Aastatel 2005 kuni 2006 on Leppneeme külla väljastatud 32 ehitusluba.

Väljastatud ehitusload 2005-2006

Joonis 9 Külla väljastatud ehitusload 2005-2006 aastatel.

Juurdekasv on märkimisväärselt suur, 16 uusehitust aastas, kuid jääb märkimisväärselt alla juurdekasvule Viimsi poolsaare teistes asustusüksustes.

Leppneeme Külaselts on esitanud vallavalitsusele ettepaneku, mille järgi kõigist menetletavatest detailplaneeringutest teavitataks külavanemat. Külavanem arutab külaseltsiga planeeringu mõju külakeskkonnale, ning ühiselt, tuginedes arengukavale, võetakse seisukoht, kas antud planeering nõuab külarahvalt arvamuse küsimist.

Maa-ameti Katastri Andmetöötlusbüroo andmetel jaguneb Leppneeme küla 293,5 hektari suurune territoorium 2008 aasta veebruari seisuga järgnevalt:

Omandivorm	Katastriüksuste arv	Pindala kokku, hektarites	% küla territooriumist
Eraomand	476	153,8	52,40%
Munitsipaalomand	10	1,8	0,61%
Riigiomand	10	12,2	4,16%
Kokku	496	167,8	57,17%
Reformimata maa		125,7	42,83%
Küla kokku	496	293,5	100%

Tabel 3 Katastriüksused omandivormide lõikes (Maa-amet).

Joonis 10 Leppneeme küla katastriüksuste plaan (Maa-amet).

3. Muutused ja tendentsid külas

3.1. Uued ajad

Leppneeme külas on viimase 15 aasta jooksul toimunud pöördelised muutused. Leppneeme, kui tüüpiline rannaküla, oli Nõukogude perioodi ideoloogia kohaselt liigitatud eriti ohtlikuks piiritsooniks. Tsooni sisenemine ja väljumine tuli litsentseerida kompetentsete organite poolt ja seejärel kõiki liikumisi kontrollida. Nii tuli ka kaluritel oma mereleminekuks vormistada kui piiriületused. Tavakodaniku ainus võimalus piiritsooni külastada oli leida tsoonielanikust küllakutsuja ja paluda sellele viidates luba kompetentsetest organitest.

Koos Eesti Vabariigi tulekuga avanesid välispiirid, kuid piiritsoonid jäid edasi hallideks aladeks inimeste teadvuses, millega 50 aasta ajalt puudusid isiklikud kokkupuuted. Ka ametlikul tasandil säilis omalaadne kontrolliv rudiment. Pikka aega kehtis piiritsooni meenutav erirežiim Lääne-Eesti saarestikus, kuhu sõitmine oli turvakaalutlustel kitsendatud. Nii ei tekkinud ka ühiskonnas märkimisväärset huvi piirialade suhtes, sest peatähelepanu haaras välismaa.

Majandusliku heaolu kasvades hakkasid inimesed ringi vaatama Tallinna lähiümbruses, kuhu lahkuda mittekodusest linnast. Üha suurema autostumise tulemusena laienes areaal, millest inimesed olid valmis tööle käima ja nii kasvas huvi kõigi linnast paarikümne kilomeetri raadiuses asuvate alade suhtes.

3.2. Uued huvid

Huvi Leppneeme vastu tekkis 1990ndate aastate lõpus. See väljendus kahe tendentsina. Nagu mujal Viimsi vallas, oli ka siin nõukogude perioodil moodustatud usaldusväärsete tehaste töötajatele aiandusühistuid. Ühistukruntide erastamise järel kolisid mitmed uusomanikud maakoju, mis oli tihti palju ruumikam ja mugavam kui linnakorter. Looduskeskkond ja madal asustustihedus lisaks sellele. Paljud suvilad müüdi ja osteti eesmärgiga ehitada need ümber elamuks.

Teise tendentsina saab vaadelda kinnisvaraarendajate tegevust, kes ostsid odavalt kokku veel väärtustamata kinnistuid ja planeeringutega tõstsid nende hinnad kõrgustesse. Müügikampaaniate tulemusel tõusis piirkonna tunnus ja maine, mis tõstis ka üldise hinnataseme kõrgemale. Sellest võitsid kõik, kes maad müüa soovisid. Kuigi põlisasukatel on Viimsi valla väga komplitseeritud asjaajamise tulemusel raske oma kinnistuid tagasi saada ja veel keerulisem sinna ehitusõigusi taotleda, on kinnisvaraarendajatel ilmselt efektiivsemad meetodid. Nii on viimasel ajal kinnitatud ja ellu viidud mitmeid suuremaid planeeringuid. Neist märkimisväärseim on Leppneeme-Miku

arendusprojekt, mis oma algse ideena pidi maksimaalselt säilitama olemasolevat looduskeskkonda ja looma sinna sobivaid elamuid.

Samas on kasutatud ka lageraie tehnikat, et uusi ehituskrunte toota. Kuigi Viimsi valla arengukava kohaselt ei tohiks Leppneeme aladel väiksemaid ehituskrunte kui 1500m² moodustada, on mingitel tingimustel see ikkagi võimalikuks osutunud.

Praktiliselt kõik Viimsi valla valduses olnud sotsiaalse väärtusega krundid on eraomandusse kanaliseeritud. Kaduma on läinud Leppneeme külakeskuseks planeeritud maa-ala ja ka küla veeühistu puurkaevu on tulnud ümber tõsta, sest sanitaartsooni on ehitusluba välja antud. Nii on Leppneeme külas väga raske sotsiaalseid objekte planeerida, sest puudub selleks sobiv maa.

3.3. Uued majad

Leppneemes on vana taluarhitektuuri vähe säilinud. Arhitektuuri üldilme on väga mitmekesine. Enamus vanu elamuid on kas põhjalikult ümber ehitatud või pärit nõukogude perioodist. Viimastel aastatel on kerkinud mitmeid uusi elamuid. Neist enamus sulandub hästi Leppneeme arhitektuurilisse tervikusse. Ehituses on tendents uute materjalide ja uute lahenduste suunas. Uued majad on suuremate mugavuste ja väiksemate kasutuskuludega. See ärgitab ka vanemaid hooneid kaasajastama ja Leppneeme üldpilt heakorra osas muutub positiivselt.

3.4. Uued teed

Viimase kolme aasta sees on põhjalikult renoveeritud Leppneeme tee ja ehitatud uus Reinu tee osa Kelvingist Leppneeme teeni. Uute teede valmimine on Leppneeme elanike küsitluse alusel üks positiivsemaid sündmusi külas. Linnalähedus on sellega muutunud märkimisväärseks hüveks. Samas ei ole inimesed rahul kergliiklustee ja valgustuse puudumisega Leppneeme tee ääres. Oodatakse ka kõrvaltänavate ja suvilatevaheliste teede olukorra kiiremat parandamist, sest inimeste ja sõidukite arvu kasvades on muutunud liiklustingimused ohtlikumaks.

Teede remont sõltub ka suuresti AS-i Viimsi Vesi kanalisatsiooni- ja tsentraalsete veesüsteemide väljaehitamisest, mida tehakse mööda teetrasse.

2010. aastal on plaanis suuremad teeremondid: renoveeritakse Luhaääre ja Kiigemäe teed, ehitatakse kergliiklustee ja valgustus.

3.5. Uus sadam

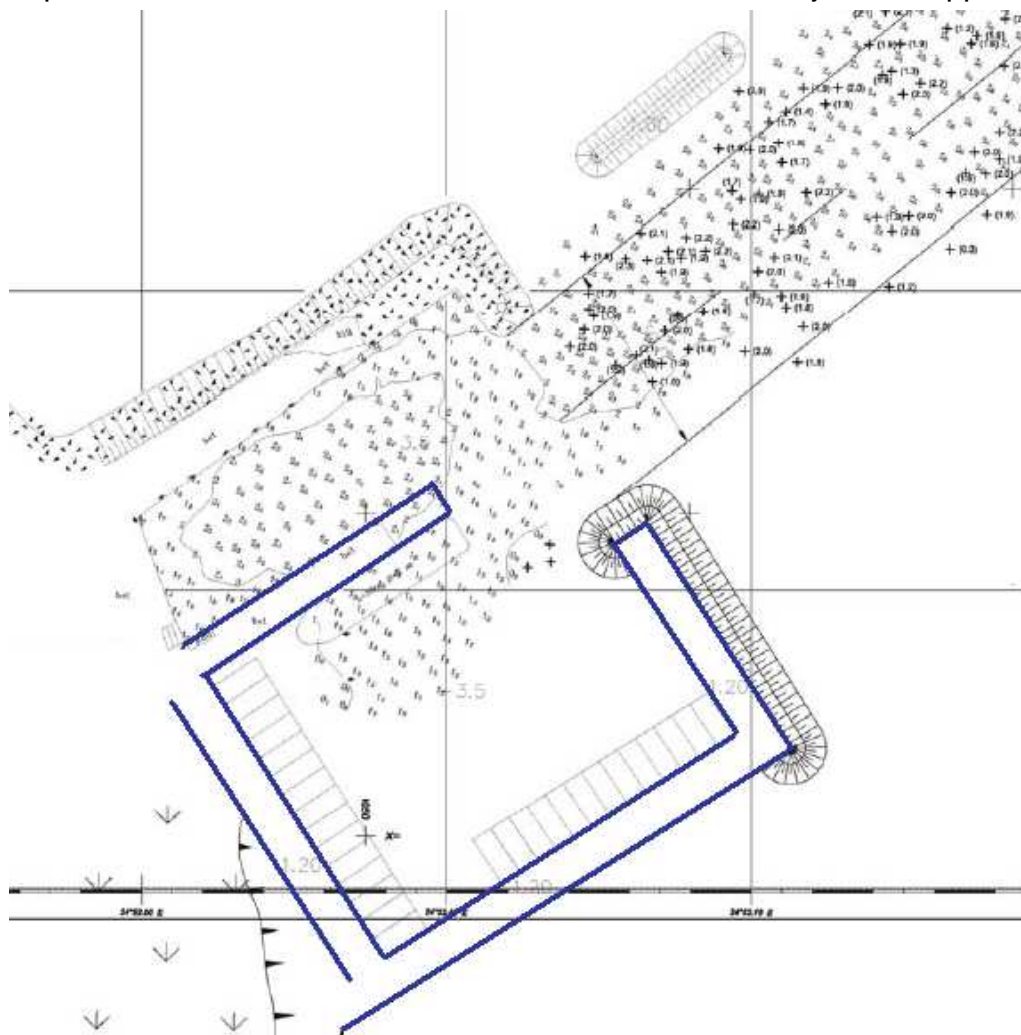
Leppneeme sadam on olulisel kohal valla liikluskemis. Sealtkaudu käib ühendus Prangli saarega, mida korraldab vallavalitsus. Viimsi vald on soetanud oma valdusse ühe kai Leppneeme kalasadamaks ja asunud sadamat eurotoetuste abil rekonstrueerima ning laiendama. Olemasolevast kaist lõunasse rajatakse juurde veel kolm kaid.

Kokku saab sadamas olema 204,6 jm kailiini. Sellest moodustab 155,1 jm huvialuste kaid (kaid nr 3,4 ja 5) ning 49,5 jm pikkune reisipraami kai (kai nr 2). Kaide äärde rajatakse ka nõuetekohased elektri ja veevõtu võimalused, kaide valgustus, jäätmekäsitluse võimalus, pilsivee mahuti ja torustiksüsteemiga tankimise võimalus.

Prangli saarega parema ühenduse loomiseks on lähiajal planeeritud läbi viia hange praamiteenuse osutamiseks mandri ja saare vahel, kuhu mahuks peale 35 reisijat ning veoauto või mitu sõiduautot.

Sadamasse on ühtlasi planeeritud sadamahoone, mille asukoha väljaselgitamiseks on algatatud detailplaneering. Sadamahoone on planeeritud ehitada 2009-2010 aastatel. Hoonesse on esialgse eskiisi kohaselt planeeritud Prangli liini reisijate terminal, ruumid purjespordi kooli tarbeks (klassiruum ja riietusruumid) ja toitlustuskoht. See omakorda loob võimalusi uute tugiteenuste pakkumiseks.

Uued sadamarajatised peaksid tõstma sadama mainet nende külaelanike seas, kes ei pea küsitluse andmetel sadamat märkimisväärseks objektiks Leppneemes.

Joonis 11 Rekonstrueeritava Leppneeme sadama plaan (Leppneeme sadama rek. KMH, 2006).

3.6. Uued elanikud

Suur osa Leppneeme elanikest on kolinud külla viimase kümne aasta jooksul. Neil ei ole seost küla aja- ja kultuurilooga. Reeglina on nad ostnud krundi või maja kinnisvaramüüjalt, kes on esitlenud seda kui privaatset kohta looduse keskel. Tavaliselt on see olnud kinnisvaramüüja kogu informatsioon. Nii on sattunud inimesed Leppneemes linnaga sarnasesse anonüümsesse keskkonda, kus nad käivad peaasjalikult vaid ööbimas. Tööl ja puhkamas käiakse seal, kus varemalt. Ka tutvusringkond asub seal, kus varem. Puudub kodukohatunne.

Aja jooksul kohanetakse ning tutvutakse lähemalt ümbruskonnaga, kuid saamata jääb kogu rikkalik aja- ja kultuurilooline pärand, mis on talletatud kohalike inimeste mälus. Kohanimed, legendid, omandisuhted ja järjepidevus jäävad tundmatuks. Tekib olukord, kus eksisteerib arvukalt erinevaid arusaamisi.

Läbiviidud külaelanike küsitluse kohaselt peab 45% vastanutest Leppneemet vanaks kalurikülaks. Need on inimesed, kes on tuttavad koduküla mitmete ujumiskohtadega ning ühtlasi väärtustavad kalasadama olemasolu. 33% elanikest peab Leppneemet maakohaks Viimsi vallas. Need on inimesed, kes kasutavad ujumiseks Lisvi lahe randa. 22% elanikest peab Leppneemet uueks mereäärseks asumiks. Nende teadmised ujumiskohtadest on tagasihoidlikud, kuna ei ole külaellu sisse elatud ning ei külastata olemasolevaid küla ühisobjekte. Samas on nende inimeste hinnang reisisadamale, kui ühele uuenduslikule nähtusele külas, kõige positiivsem. Siit võib teha mitmeid järeldusi.

- Kaluriküla pooldajad on tugevalt seotud merega. Tõenäoliselt on nad põliselanikud või inimesed, kes on aastakümneid siin elanud on. Nad tunnevad ümbritsevat keskkonda ning neil on teadmisi küla ajaloo ja kultuurist. Samas on nad suletumad ja alalhoidlikumad ning ei tähtsusta reisisadama olemasolu. Nad elavad kõige tõenäolisemalt Lännemäe tee piirkonnas või vanades taludes.
- Maakoha pooldajad on külas pikemat aega elanud. Nad ei oma nii tugevat sidet merega, küll aga on neil rohkelt teadmisi loodusest ja ümbruskonnast. Neil on aastatega tekkinud omad traditsioonid, mida järgitakse, näiteks kasutavad nad kindlat ujumiskohta küla kaguosas. Nad elavad kõige tõenäolisemalt Kii-gemäe tee piirkonnas asuvates suvilates ja eramajades.
- Uusasumi pooldajad ei tunne küll kohalikke olusid, kuid nad on avatumad. Nad on huvitatud sadamast ja merelkäimisest kui uuest võimalusest. Külaelus ei osaleta, pigem oodatakse personaalset lähenemist. Nad elavad kõige tõenäolisemalt küla keskosas paiknevatel uuselamualadel.

Leppneeme, kui traditsioonilise kaluriküla kuvand on muutunud. Muutused on olnud pikaajalised ja see protsess kestab edasi. Kalandusega on seotud üha vähem inimesi. Uusasukatel puudub reeglina suhe merendusega. Ka enamus põlisasukatest on tegevad teistes sfäärides. Merelkäimise ja mere jälgimise traditsioonid kestavad, kuid ei ole enam seotud praktiliste vajadustega vaid pigem vabaaja tegevustega.

Ka Leppneeme identiteet ei ole üheselt määratletav. See on tingitud inimeste suurest sisserändest ja sellest tingitud kaasnähtusest – kodukohatunde puudumisest. Ühendava raamistusena tõusevad esile vaid asukoht ja looduslikud olud. Meri, mets ja hõre asustus on väärtused, mida tunnustasid kõik küsitluses osalenud. Külamiljööd ja ühiseid ettevõtmisi nimetasid vaid vähesed. Leppneemes eksisteerib traditsiooniline külakogukond, kuid see hõlmab peamiselt põliselanikke, kes on omavahel tutvus- ja sugulussidemetes. Uusasukate kaasamist külakogukonda peab Leppneeme Külaselts oma tähtsaimaks eesmärgiks.

Külaselts kavatseb uurida ja kaardistada toimuvaid protsesse ning leida võimalusi, kuidas nähtusi küla arenguks positiivselt ära kasutada.

4. Vajadused

2007-nda aasta novembrikuus läbiviidud Leppneeme elanike küsitluse tulemused juhtisid tähelepanu külakogukonna peamistele probleemidele ja ootustele. Küsitlus tõi välja ka hulga ühiseid väärtushinnanguid. Küsitluse tulemused on välja toodud Li-
sas 1.

Leppneeme suurimate mittemateriaalsete väärtustena nimetati

- Looduslähedust
- Hõredat asustust
- Vaikust ja rahu
- Külamiljööd
- Ühiseid ettevõtmisi

Materiaalse külje pealt peeti olulisteks väärtusteks

- Lasteaeda
- Sadamat
- Kauplust
- Uusi tänavaid
- Merd

Väljapakutud tegevustele antud hinnangute liitmisel kujunes välja Leppneeme elanike huvide ja vajaduste pingerida.

Oma elulisteks huvideks peavad inimesed olemasoleva keskkonna ja sotsiaalse võrgustiku säilitamist. Elanikele on vastuvõetamatud muutused, mis seavad surve alla väljakujunenud elulaadi ja küla sotsiaalse tasakaalu. Kõige negatiivsema hinnangu said küsitluses väljapakutud võimalikud tegevused, nagu seda on:

- Korrusmajade ehitus
- Ridaelamute ehitus
- Uued tiheasustusalad

Inimesed näevad nendes ohtu küla looduslähedasele elukeskkonnale ja sotsiaalsetele väärtustele. Nii on uute tiheasustusalade loomine vastuvõetamatu 88% küsitlusele vastanutest. Veel radikaalsema vastuseisu osaliseks sai uute rida- või korruselamute püstitamine. Vaid 1% vastanutest pidas seda mõeldavaks, kuid mitte eelistatuks.

Eluliste vajadustena tõusevad esile

- Tänavavalgustuse paigaldamine Leppneeme tee külasisesele osale, Kiigemäe teele ja tähtsamatesse sõlmpunktidesse kõrvaltänavatel
- Leppneeme tee äärse kergliiklustee ehitus ja kõrvaltänavate seisukorra parandamine
- Busside sõiduplaani korrigeerimine

Tänavavalgustuse kiiret paigaldamist suure liikluskoormusega teedele ja olulistesse sõlmpunktidesse peab esmatähtsaks 65% elanikke. Jalakäijate teede rajamist peab esmatähtsaks 63% elanikke. Busside sõiduplaani kohest parandamist soovib 55% inimesi, vaid 3% on olemasoleva plaaniga rahul.

Peamiste arenguvajadustena näevad Leppneeme elanikud

- Korrastatud supelranda
- Laste mänguväljakut
- Spordiväljakut
- Tänavate asfalteerimist
- Liikluskiiruse piiramist külas
- Naabrivalve piirkondade loomist
- Noortekeskust
- Kaikohtade leidmist külaelanike veesõidukitele
- Ühiseid üritusi
- Külakeskuse hoonet

Mitme samasuunalise vajaduse grupeerimisel saavutavad sotsiaalsed objektid veelgi suurema osakaalu. Tõuseb esile spordiväljaku, laste mänguväljaku, lõkkeplatsi ja korrastatud metsaala kompleks, mis on seotud noortekeskuse, külakeskuse ja ühiste ürituste toimumispaigaga. Ilmselt on nende probleemide lahendamine kõige tõhusam just ühtse süsteemina.

Küsitluse raames tegid inimesed ettepanekuid küla edasiseks arenguks. Peamisteks soovitusteks kujunesid külaelanike vabatahtliku töö kasutamine parema ühise keskkonna loomiseks ja võimalikult laia liikmeskonna kaasamine ühistegevuseks.

4.1 SWOT analüüs

Tugevused	Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> * Asend: Tallinna linnastu ja Viimsi keskuse lähedus * Ligitõmbav elukeskkond: mere ja metsa lähedus, supuskohad * Puhas loodus, vaikus * Ettevõtlikud inimesed: külaseltsi juurde koondunud aktiiv * Ühistranspordi olemasolu * Rekonstrueeritud reisisadam ja sadama-hoone * Uus moodne lasteaed * Küla läbiv renoveeritud ja valgustatud peatee koos kergliiklusteega * Koostöö vallavalitsusega küla arendamisel * Küla ajaloo ja traditsioonide väärtustamine * Kaupluse olemasolu * Projekti kirjutamise kogemust omavad inimesed 	<ul style="list-style-type: none"> * Heakord: lagunevad endise piirivalve kordoni hooned, võsastunud teeääred * Kiirest elanike kasvust tingitud surve looduskeskkonnale * Vähene inimestevaheline suhtlemine, seda eriti uusasukate ja põliselanike vahel * Lasteaiakohtade nappus * Ebaühtlane arengutase: uued elamurajoonid ja vanad suvilapiirkonnad * Mahajäänud infrastruktuurid: lagunenud teed, tänavavalgustuse ja kanalisatsiooni puudumine * Küla ühisürituste läbiviimise koha (lõkkeplats, külakeskus), spordi- ja mänguväljakute puudumine
Võimalused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> * Kalasadama arendamine, kaasajastamine * Riigi omandis olevate küla eri piirkondades asuvate kinnistute rakendamine küla avaliku ruumi loomiseks ja teenuste osutamiseks: küla lõkkeplats, külakeskuse hoone, spordiväljakud, jooksu- ja matkarajad * Külaseltsi tegevuse laiendamine * Erinevate infrastruktuuriobjektide kaasajastamise lülitamine valla tegevuskavva * Investeeringute tegemine, kaasates erinevaid EL struktuurifondide finantseeringuid * Koostööprojektide ja ühiste ettevõtmiste läbiviimine naaberkülade Kelvingi ja Tammneemega * Erinevate matka-, loodus- ja õpperadade rajamine, nn roheline ruumi loomine * Heakorra ja kodukaunistamise kampaaniate läbiviimine 	<ul style="list-style-type: none"> * Linnastu järk-järguline laienemine ja ehitustegevuse aktiveerumine ning külamiljöö kadumine * Lähedal asuvat Muuga sadamat läbivate ohtlike ainete transiit * Riigi soovimatus reformimata maad anda küla avaliku ruumi ja sotsiaalala loomiseks

Kokkuvõttes on külal mitmeid tugevaid külgi, alustades soodsast asendist keskuse läheduses ja lõpetades aktiivsete külaelanikega. Samuti on mitmeid võimalusi, kuidas oma tugevusi kasutada küla edasises arendamises. Lähtudes looduskeskse kultuuri arenduspõhimõttest, võib Leppneemest kujuneda rohelist mõtteviisi kandev ja loodu-

sega tihedalt seotud asustusüksus. Nõrkused on ühised kõigile Viimsi idakalda asustusüksustele. Peamiseks nõrkuseks on infrastruktuuriobjektide halb olukord. Peamised ohud seisnevad Muuga sadama ohtlike ainete transiidis ja linnastumises.

4.2. Rakenduslik SWOT-analüüs

TV-strateegia	NV-strateegia
<ul style="list-style-type: none"> * Kasutades projektikirjutamise kogemusi, koostada koos omanikuga kalasadama arendamiseks projekt * Ettevõtlike küla inimeste abil koguda allkirju ja edastada kogukonna ettepanek valitsusasutustele rakendada riigi kinnistuid küla avaliku ruumi loomiseks * Aktiivsete inimeste baasil laiendada külaseltsi tegevust ja elanikkonna kaasatust külakogukonna ettevõtmistes, nagu seda on talgud, ühisüritused, peod * Projektikirjutamise kogemuste ja ettevõtlike ning aktiivsete inimeste abil kaardistada infraobjektid, leides koos kohaliku omavalitsusega nende kaas-ajastamiseks finantsmehhanisme * Teha tihedat koostööd naaberküladega * Tuginedes atraktiivsele looduskeskkonnale, leida võimalusi rajada loodusradasid, haljasalaid ja parke, et külamiljöö oleks maalähedane ja looduskeskne 	<ul style="list-style-type: none"> * Kaasates külaseltsi juurde koondunud aktiivi ja viies läbi erinevaid korrastamise kampaniaid ning tehes investeringuid, aidata kaasa küla heakorrale ja arengutaseme ühtlustumisele * Erinevate õpperadadega ja teavitustööga suunata ning tõsta inimeste teadlikkust looduskeskkonnas tegutsemisel ja liikumisel * Investeringuid ja toetusi kaasates luua uusi lasteaiakohti (eralasteaed) * Lülitades infrastruktuuriobjekte valla arengukava tegevuskavva ning võimalusel kaasates toetusi, kaasajastada mahajäänud infrarajatised * Saades riigilt kinnistuid, on võimalik välja ehitada külarahva kooskäimise kohad, spordiväljakud jm avaliku ruumi objektid
TO-strateegia	NO-strateegia
<ul style="list-style-type: none"> * Lähtudes küla looduslikust keskkonnast ning tehes koostööd vallavalitsusega, töötada välja kavad/põhimõtted külamiljöö säilitamiseks ning ehitustegevuse piiramiseks * Koostöös vallavalitsusega, arvestades majandusolusid ja tehes teavitustööd, edastada otsustajatele seisukohad ohtlike ainete transiidi ümbersuunamiseks tiheda asustusega piirkonnast * Ühistöös külaelanikega ja kohaliku omavalitsuse juhtorganitega ning arvestades küla arenguvajadusi ja valitsusasutuste kohustust tagada avalikke teenuseid, taotleda riigilt maad küla avaliku ruumi objektide ehitamiseks 	<ul style="list-style-type: none"> * Rajades loodusradasid ja parke, tehes teavitustööd ning tekitades rohkelt rohelist ruumi, hoiame ära surve loodusele ja väldime loodusevaenulikke ehitustegevust ning loome koduse, looduslähedase keskkonna * Pidevate heakorrakampaniate ja talgutega loome meeldiva külamiljöö ja hoiame ära edasise hoolimatuse kasvu * Saades riigilt maad, loome külamiljöösse sobiva avaliku ruumi ja suuname inimeste energia positiivse arengu teele. * Kaasates valla ja riigi investeringuid, loome kaasaegsed infrarajatised ning ühtlustame küla arengutaset

Rakenduslik SWOT analüüs aitab välja tuua erinevate SWOT-i komponentide ristamisel küla võimalikke arengusuundi ja arendustegevusi. Tugevuste abil kasutatakse ära võimalused ja välditakse ohtusid, võimaluste abil ületatakse nõrkused ja nõrkusi ületades välditakse ohtusid. Taoline meetod avab küla arendamise erinevad tahud ja suunad, mis täiendavalt aitavad lahti seletada erinevaid tegevusi ja eesmärke.

4.3. Vajaduste lahendamine – üldised meetmed

4.3.1. Rohealade ja looduskeskse miljöö arendamise kava

Leppneeme maastikukaitseala:

- Raba
- Allikad
- Loodusõpperajad
- Metsa ja taimekooslused

Kalameeste maaüksuse rannapark

Kelvingi ja Leppneeme vaheline rannikumets:

- Jooksu- ja matkarajad
- Rannas viibimise võimalus
- Vaateplatvormi tegemise võimalus endisesse meremärki

Avalikud rannad:

- Lännemäe lahe rand
- Lisvi lahe rand

Linnukaitse- ja/või pesitsusalad:

- Kalameeste maaüksus
- Sepa kari
- Lännemäe lahe roostikud
- Vinnuniidi kari

4.3.2. Sotsiaalsete objektide e. avaliku ruumi väljaarendamise kava

Külakeskuse kompleks:

- Küla lõkke- ja tantsuplats
- Küla kiik ja pingid
- Jalgpalliväljak
- Korvpalliplats

- Jooksu- ja matkarajad
- Jõulinnak
- Ronimissein
- Rularamp
- Noorte ruumid/hoone osa (saal, abiruumid)
- Külakeskuse hoone (saal, arhiiv, inventariruum, abiruumid)
- Looduse õpperajad Leppneeme maastikukaitsealale ja stendid
- Metsapark

Lännemäe tee äärne väljak:

- Liivakast
- Mängulinnak
- Pingid
- Haljastus
- Valgustus
- Küla lipuväljak
- Küla kivi

Lisvi lahe äärne rannaala, Pärnapuu tee lõpus:

- Tee suplusranda
- Pingid
- Lastekiiged
- Riietuskabiin

4.3.3. Infrastruktuuride väljaarendamise kava

Teed:

- Leppneeme tee äärse kergliiklustee ehitamine
- Olemasolevate asfaltkattega teede hooldamine
- Kruusateede perioodiline hõõveldamine ja täitmine
- Reinu tee äärsete kuivenduskraavide merre juhtimine
- Kiigemäe teele alternatiivse tee planeerimine
- Magistraalteede renoveerimine (uus teekate, valgustus, teeviidad)
- Kõrvalteede järk-järguline pindamine

Tänavavalgustus:

- Leppneeme tee külasisese lõigu valgustamine
- Olemasoleva valgustuse parendamine
- Kõrvaltänavate esmane valgustamine
- Valgustussüsteemide renoveerimine/välja ehitamine

Vesi ja kanalisatsioon:

- Olemasolevate veetrasside renoveerimine
- Kanalisatsiooni välja ehitamine
- Rauda eraldamise filtersüsteemide paigaldamine
- Kõigi küla vee- ja kanalisatsioonitrasside liitmine tsentraalse süsteemiga
- Veeühistu Turisnäs ja Viimsi Vee vahelise lepingu täitmisele tähelepanu juhtimine

5. Arenguvision

Visioon 2018

Mere ja metsa vahel asuv sajanditevanune Leppneeme kaluriküla on aktiivsete elanikega, rannarahva traditsioone ja kultuuri hindav, kaa-saegse, looduslähedase elukeskkonnaga asum Viimsi vallas.

Leppneeme visiooni moodustavad järgnevad arengumeetmed ja põhimõtted:

- Leppneeme paikneb mere ja metsa vahel, olles hajusa asustusega üksikela-mute piirkond, kus ei teki suurt asustustihedust ei krundi ega ruutkilomeetri kohta. Külasse ei planeerita uusi tiheasustusalasid, korrus-, rida- ega paaris-maju.
- Ühiskondlik ruum on avatud merele ja inimesed pääsevad vabalt kallasrajale. Leppneeme küla ujumiskohtadesse – Lännemäe lahe ja Lisvi lahe liivaranda-desse on rajatud korrastatud supelrannad.
- Leppneeme küla piires asuv riigimetsaala on võetud kaitse alla. Sellega on erandkorras liidetud vajalikuks osutunud eramaad. Maade omanikelt on oste-tud välja kaitsealused maad või kompenseeritud nende maa mittekasutami-sest saamata jääv tulu.
- Leppneeme arengus on esiplaanil olemasoleva külamiljöö säilitamine. Nii ma-teriaalse kui ka kultuurilise keskkonna edasiarendamine toimub lähtuvalt kul-tuurilisest järjepidevusest.
- Küla teedevõrk on korrastatud ja valgustatud ning jälgib sujuvalt loogeldes rannajoont, tekitamata suuri paralleelseid ruudustikke. Iga arendusprojekti osana nõutakse uute teede väljaehitamist.
- Sadam on Leppneeme visiitkaart. Sadamast on saanud mitmefunktsionaalne keskus. Kalasadam, reisisadam, jahisadam. Rajatud on tugiteenuste struktuur. Turistidele ja läbireisijatele pakutakse vajalikke teenuseid, toitlustusest ja hü-gieenist kuni majutuseni.
- Leppneeme tee äärsetele, omandireformis tagastamata kruntidele on rajatud multifunktsionaalne külakeskus koos kõigi vajalike spordi, kultuuri ja vabaaja-veetmise võimalustega.
- Leppneeme on roheline küla. Külakeskus, lõkkeplats ja spordiväljakud asuvad metsa sees ning on tihedalt seotud ümbritseva keskkonnaga. Metsas on tervi-se- ja jooksurajad, matka ja loodusrajad viivad Leppneeme kaitsealale. Kala-meeste maaüksusel on hea ligipääsuga rannapark, rannaäärsed roostikud on saanud kohaliku tähtsusega linnukaitsealadeks.

6. Arengueelistused

Järgnevalt on esitatud Leppneeme kolm peamist arendatavat valdkonda ning üldised tegevuspõhimõtted nimetatud valdkondade arendamisel.

6.1. Looduskeskne kultuur

Leppneeme peamisteks väärtusteks peavad elanikud looduslähedust, hõredat asustust, vaikust ning rahu.

Küla territooriumil asuvad riigimetsad ning teatud osa eramaadest on vallavalitsusel kavas kohaliku kaitseala koosseisu arvata; küla keskosas, rannaääres paikneb riigile kuuluv kinnistu, mida saab külarahvas kasutada rannapargina; lisaks on külas avalikus kasutuses rannaalad ja mitmed alad, mida võib küla rohelistesse ruumi lülitada. Nende väärtuste säilitamine ja taasloomine on küsitluse andmetel inimeste üks prioriteetsemaid soove. Tegevuse tulemuslikkus sõltub suuresti koostööst ning kogukonna tahtest, millesse igaüks saab anda oma väärtusliku panuse. Külaelanike koostöö koordineerimiseks sobib hästi külaselts.

6.2. Kaasaegne infrastruktuur

Esmaste probleemidena näevad Leppneeme elanikud tänavavalgustuse puudumist, Leppneeme tee äärsel kergliiklustee puudumist ja kõrvaltänavate viletsat seisukorda. Samuti kvaliteetse veevarustuse ja kanalisatsiooni puudumist.

Kõik need teemad liigituvad kommunaalteenuste hulka ja on omased suurele osale Viimsi valla asustusüksustest. Viimsi vald panustab käesoleval ajal palju vahendeid vee- ja kanalisatsioonivõrgu ehitusse. Samuti on taotletud eurotoetust Leppneeme tee äärsel kergliiklustee ehitamiseks. Kavandatult saavad need probleemid lähiaastatel lahenduse.

Rahaliste vahendite vähesuse tõttu on jäänud minimaalseks tänavakatete uuendamine ja valgustuse paigaldamine. Need on kohad, kus külakogukond saaks ka ise oma keskkonna arendamisele kaasa aidata.

6.3. Kogukonna avalik ruum

Leppneemes puudub ühiskasutusega ruum. Kunagi selleks mõeldud maa-alad on erakätesse kanaliseeritud. Et küla saaks ühiskasutuses objekte looma hakata on vaja maad.

Kuna valla omandis sobivat maad külas ei leidu, siis peab pöörduma riigi poole. Riigi käes on 12 ha reformitud ja 125 ha reformimata maad. Enamus riigimaad on metsa all. Sinna kuuluvad ka tagastamata jäänud talumaad Leppneeme tee ääres (Kivistiku ja Männiku talude metsamaad), kuhu on sobilik rajada külakeskus. Ühtne kompleks

spordiväljakute, külakeskuse hoone ja küla lõkkeplatsiga. Vastavalt Jaanus Paal OÜ eksperthinnangule on soovitatav rajada samasse piirkonda ka looduse õpperajad, et tutvustada Leppneeme unikaalset metsaala.

Lisaks asuvad riigil maad ka Lisvi lahe ranna ääres, kuhu on kavas rajada rannapark laste mänguväljaku ja muu vajaliku inventariga. Esimese ülesandena on vaja leida võimalus riigimaa saamiseks külakogukonna kasutusse.

7. Arengukava uuendamine

Arengukava rakendamise kontroll toimub iga-aastaselt.

Iga aasta alguses vaadatakse üle eelmise aasta tegevuskava täitmine. Lõpetamata projektid ja täitmata ülesanded kantakse üle järgnevasse aastasse. Arengukava tegevuskava korrigeeritakse ja uuendatakse igal aastal vastavalt kujunenud olukorrale.

Iga-aastastel küla üldkoosolekutel esitab külavanem tegevusaruande, külaselts ja külavanem annavad ülevaate seni tehtust ja esitavad elanikele kinnitamiseks uuendatud arengukava.

8. Tegevuskava 2008-2012

Aeg	Tegevus, investee- rimisobjekt	Rahaline sum- ma	Mitterahaline summa	Vastutaja	Rahastamise allikad
2008 aasta					
Jaanuar - veebruar	Küla arengukava koostamine	500	18 000	Jaan Jaani- soo	Vabatahtlik töö + annetu- sed
Veebruar	Arengukava projekti tutvustamine avalik- kusele		1 000	Jaan Jaani- soo	Vabatahtlik töö
Veebruar- märts	Kõigi küla teede tähis- tamine tänavaviitade- ga – ettepanekute edastamine			Jaan Jaani- soo	Valla eelarve
Märts	Külakoosoleku korral- damine	2 000	4 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö, valla eelarve + an- netused
Märts	Bussiaegade küsitlu- se korraldamine	200	2 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö
Aprill	Külakeskuse maaka- sutuse võimaluste otsimine		2 000	Jaan Jaani- soo Alar Mik	Vabatahtlik töö
Aprill	Lännemäe ja Käri- metsa tee hõövelda- mine ja rullimine, ka killuga täitmine	3 000		Arvi Piirsalu vallavalitsus	Valla eelarve
Aprill	Rannaaladele ligipää- suvõimaluste planeer- imine koostöös valla- valitsusega		1 000	Arvi Piirsalu vallavalitsus	Vabatahtlik töö
Aprill	Heakorratalgud	2 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö + annetu- sed
Mai	Külaseltsi uue interne- ti kodulehe loomine	500	3000	Jaan Jaani- soo	Vabatahtlik töö + annetu- sed
Mai - september	Randade korrashoid, Lännemäe lahe ja Lisvi lahe ranna kor- rastamine	4 000	3 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö + valla eelarve
Juuni	Leppneeme sadama rek tööde lõpetamine (sadama rek tööd 2007-2008)	(26 000 000)		Viimsi valla arengukava	Valla eelarve + fondid
Juuni - juuli	Leppneeme sadama rek tööde lõpetamine (hõljuki kuuri ja sisse- pääsuteede ehitus 2007-2008)	(790 000)		Viimsi valla- va arengu- kava	Valla eelarve
Juuni	Jaanipäeva korralda- mine	8 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö, valla eelarve + an- netused

Leppneeme küla arengukava 2008-2018

August	Olemasoleva lasteaia äärse mänguväljaku kavandamine/eskiis		2 000	Jaan Jaani-soo Alar Mik	Vabatahtlik töö
September	Lännemäe tee valgustuse parendus ja kõrvalteedele valgustite paigaldus	20 000	4 000	Arvo Raja	Valla eelarve + vabatahtlik töö
Oktoober	Heakorratalgud	2 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
November	Lännemäe tee sügisene hõõveldamine ja rullimine	2 000		Arvi Piirsalu vallavalitsus	Valla eelarve
November-detsember	MAK meede 3.2 projekti esitamine küla avaliku ruumi objektide rajamiseks (konkreetsed projektist tulenevad tegevused 2009 aastal)	omafinantseering 70 000* + taotle-tav 700 000	8 000	Alar Mik Jaan Jaani-soo Arvi Piirsalu	Valla eelarve, vabatahtlik töö + PRIA
Detsember	Laste jõulupeo korraldamine	3 000	2 000	Külaselts	Valla eelarve
Aasta jooksul	Liiklusteadlikkuse tõstmine – artiklid, kampaaniad, reidid		3 000	Enn Laur	Vabatahtlik töö
Aasta jooksul	Purjespordi kooli rajamine Leppneeme sadamasse			Viimsi valla arengukava	Erasektor
Aasta jooksul	Leppneeme tee kergliiklustee koos välisvalgustusega ehitamine – projekti omaosalus (tee ehitus 2008-2009)	(1 000 000)		Viimsi valla arengukava	Valla eelarve + riigi eelarve
KOKKU 2008		47 200 + 70 000*	68 000		
2009 aasta					
Jaanuar	Spordi- ja terviseradade planeerimine/eskiis		2 000	Jaan Jaani-soo Alar Mik	Vabatahtlik töö
Veebruar	Postkastimajanduse korrastamise lahendused		1 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö
Märts	Külakoosoleku korraldamine	2 000	4 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö, vallavalitsus + annetused
Aprill	Lännemäe tee kevadine hõõveldamine ja rullimine	2 000		Arvi Piirsalu vallavalitsus	Valla eelarve
Mai	Heakorratalgud	4 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
Mai - juuni	Lasteaia äärse mänguväljaku renoveerimise I etapp: liivakast ja haljastus	8 000	15 000	Jaan Jaani-soo Alar Mik	Valla eelarve + vabatahtlik töö

Leppneeme küla arengukava 2008-2018

Mai - september	Randade korrashoid, puhastus	6 000	4 000	Arvi Piirsalu	Valla eelarve + vabatahtlik töö
Juuni	Jaanipäeva korraldamine	8 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö, valla eelarve + annetused
Juuli-august	Heakorrakampania	5 000	4 000	Alar Mik	Valla eelarve + vabatahtlik töö
September	Heakorratalgud	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
November	Lännemäe tee sügisene hõõveldamine ja rullimine	2 000		Arvi Piirsalu	Valla eelarve
November-detsember	MAK meede 3.2 projekti esitamine küla avaliku ruumi objektide rajamiseks (teistkordne esitamine, kui 2008 saab eitava vastuse)	Omafinantseering 70 000* + taotle-tav 700 000	8 000	Alar Mik	Vallavalitsus + PRIA
Detsember	Laste jõulupeo korraldamine	3 000	2 000	Külaselts	Valla eelarve
Aasta jooksul	Leppneeme tee kergliiklustee koos välisvalgustusega ehitamine (tee ehitus 2008-2009)	(4 000 000)		Viimsi valla arengukava	Valla eelarve + riigi eelarve
KOKKU 2009		43 000 + 70 000*	55 000		
2010 aasta					
Märts	Külakoosoleku korraldamine	2 000	4 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö, vallavalitsus + annetused
Aprill	Lännemäe tee kevadine hõõveldamine ja rullimine	2 000		Arvi Piirsalu vallavalitsus	Valla eelarve
Mai	Heakorratalgud	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
Mai - september	Randade korrashoid	5 000	4 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö + vallavalitsus
Juuni	Jaanipäeva korraldamine	8 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö, valla eelarve + annetused
September	Heakorratalgud	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
November	Lännemäe tee sügisene hõõveldamine ja rullimine	2 000		Arvi Piirsalu	Valla eelarve
Detsember	Laste jõulupeo korraldamine	3 000	2 000	Külaselts	Valla eelarve

Leppneeme küla arengukava 2008-2018

Aasta jooksul	Luhaääre tee koos kergliiklustee ja välisvalgustusega ehitamine, 678 m	(7 000 000)		Viimsi valla arengukava	Valla eelarve
Aasta jooksul	Kiigemäe tee koos kergliiklustee ja välisvalgustusega ehitamine, 764 m	(5 000 000)		Viimsi valla arengukava	Valla eelarve
KOKKU 2010		28 000	25 000		
2011 aasta					
Märts	Külakoosoleku korraldamine	2 000	4 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö, vallavalitsus + annetused
Mai	Heakorraldused	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
Mai – september	Randade korrashoid, puhastus	6 000	4 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö + vallavalitsus
Juuni	Jaanipäeva korraldamine	8 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö, valla eelarve + annetused
September	Heakorraldused	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
Detsember	Laste jõulupeo korraldamine	3 000	2 000	Külaselts	Valla eelarve
Aasta jooksul	Lännemäe tee (lõigul Leppneeme tee kuni Lännekalda tee) ja Lännekalda tee renoveerimine: asfalteerimine ja valgustuse ehitamine			Vallavalitsus	Valla eelarve
KOKKU 2011		25 000	25 000		
2012 aasta					
Märts	Külakoosoleku korraldamine	2 000	4 000	Alar Mik	Vabatahtlik töö, vallavalitsus + annetused
Mai	Heakorraldused	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
Mai – september	Randade korrashoid	6 000	4 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö + vallavalitsus
Juuni	Jaanipäeva korraldamine	8 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö, valla eelarve + annetused
September	Heakorraldused	3 000	5 000	Arvi Piirsalu	Vabatahtlik töö
Detsember	Laste jõulupeo korraldamine	3 000	2 000	Külaselts	Valla eelarve

Leppneeme küla arengukava 2008-2018

Aasta jooksul	Lännemäe tee reno- veerimise II etapp (lõik Lännekalda tee – Sambliku tee)			Vallavalitsus	Valla eelarve
KOKKU 2012		25 000	25 000		

LISAMATERJALID

LISA 1: Leppneeme külaelanike seas läbiviidud küsitluse tulemused

Leppneeme Külaselts viis 2007. aasta novembris läbi külaelanike küsitluse. Küsitlusega tahteti välja selgitada Leppneeme küla hetkeolukorda nii materiaalses kui kultuurilises kontekstis. Küsitluses pakuti välja probleemseid ja positiivseid nähtusi külaelus ning paluti anda neile omapoolne hinnang. Küsiti ka külaelanike soovitusi ja visioone külaseltsi edasise tegevuse ning Leppneeme edasise arengu kohta.

Küsitlusele vastas 94 inimest 366-st, seega veerand kõigist külas elavatest inimestest.

Vastanutest 51 protsenti olid naised, mis jätab meestele 49 protsendilise osaluse. Seda võib lugeda heaks tulemuseks arvestades eesti rahva vanuselist ja soolist struktuuri. 20 protsenti vastanutest olid üle 50-aastased.

Peamine vastanute hulk tuleb 30 kuni 50 aastaste inimeste seast. Sinna kuulub 51 protsenti vastanuid. Võib järeldada et see vanusegrupp on oma koha Leppneemes määratlenud ja oma edasise tegevuse siinse asupaigaga seostanud. See on vanusegrupp mille sotsiaalne aktiivsus on reeglina kõige kõrgem, sest isiklikud töö- ja olme probleemid peaksid olema lahendatud. See on ka grupp kelle sotsiaalse aktiivsuse peale paneb suurimaid lootusi Leppneeme külaselts. 18 kuni 30 aastaste külaelanike vastuseid oli 17 protsenti. On ilmne, et selles eas inimeste huvid on suunatud kaugemale kui koduümbrus. Väga meeldiv oli tõdeda alla 18-aastaste inimeste osavõtu märkimisväärselt kõrget taset -12 protsenti.

Vastanute sotsiaalset tagaplaani küsitlus ei käsitlenud, kuid teatud tasandil identiteedi ja enesemääratluse probleemi küll. Küsitud oli Leppneeme kuvandit vastanu silmis. Välja oli pakutud 3 võimalikku varianti pluss tühi lahter ise määratlemiseks. Ise määratlejaid oli vähe ja need ei kattunud omavahel. Samas andsid mitmed vastanud sellele küsimusele 2 või 3 vastust, mis peegeldab üsna hästi olukorda.

Leppneeme identiteet on muutumas ja see ei ole üheselt määratletav.

Vastusevariandid jaotusid järgnevalt:

Vana kaluriküla	45%
Maakoht Viimsi vallas	33%
Uus rannaäärne asum	22%

Peamiste positiivsete nähtustena Leppneemes said ära märgitud materiaalsed objektid nagu lasteaed, sadam, kauplus ja uued teed. Seda just uuenemise ja arengu seisukohalt vaadates. Lasteaed on alles rajatud ning mängib küla sotsiaalses õhustikus vähetähtsat rolli, küll aga hinnatakse selle perspektiivset potentsiaali. Samas on tegevus-ettepanekute poolel mitmel korral äramärkimist saanud tõsiasi, et oleks vaja võidelda selle nimel, et lasteaiakohti jaotuks ka oma küla lastele.

Leppneeme sadam on küll auväärset teisel kohal oma 20 protsendilise äramärkimisega, kuid samas on siiski üllatavalt väikese osa elanike kahe positiivseima nähtuse hulka sattunud. Ilmselt näitab see küla kaugenemist merendusest, sest sadama renoveerimistööd käivad täie hooga ja see ei saa olla märkamata jäänud kellelegi, kes sadamat külastab.

Ka teedevõrgu äramärkimine positiivse nähtusena käis läbi remondi ning uuenemise. Tunnustust said Leppneeme tee remont, Reinu tee pikenduse rajamine ja kergliiklustee Reinu tee ääres ning selle valgustus. Sageli jagati tunnustust koos reservatsioonidega, et sellest on siiski vähe ja tööd tuleks jätkata. Teine suurem rahulolu pakkuv valdkond Leppneeme elanikele on loodus. Ehe looduslik keskkond, meri ning vaikus ja rahu saavad ära märgitud kokku 20%-l juhtudest. Suure positiivse nähtusena tõusevad esile sotsiaalsed väärtused. Külamiljöö, hõre asustus, ühised ettevõtmised ja külaseltsi tegevus on ära märgitud 14%-l juhtudest. Selle valdkonna paremaks esiletõstmiseks on külaseltsile antud ka hulganisti soovitusi.

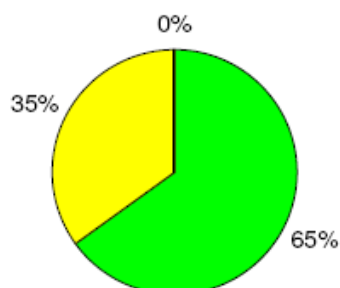
Peamiste negatiivsete nähtustena Leppneeme külas on äramärkimist saanud kommunaalobjektid. Nii nagu kiitust said uued teed, on vanade teede ja tänavate seisukord sedavõrd taunimiseväärne, et see tõuseb suurimaks probleemiks külas. Sinna järgneb kohe tänavate valgustuse puudumine või ebarahuldav kvaliteet.

Alles kolmanda koha saavutab kanalisatsiooniprobleem, ehk teiste sõnadega selle puudumine. Puuduvaid kommunaalobjekte on loetletud veelgi. Nii saavad tihti äramärkimist noortekeskus, laste mänguväljak, spordiväljak ja kergliiklustee Leppneeme tee ääres.

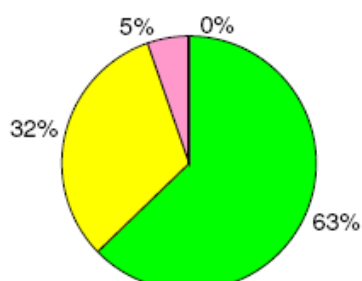
Sotsiaalse keskkonna mõttes ei ole inimesed rahul üksteisemõistmise ja üksteisega arvestamise kvaliteediga. Peamiselt puudutab see lahtiselt jooksvate koerte ja lärmakate naabrite probleemi. Küsitluse tulemusi käsitledes tekkis tinglik pingerida, mis näitab inimeste suhtumist probleemsetesse nähtustesse, nende aktuaalsusesse ja muutmisevõimalustesse. Reeglina ollakse positiivselt meelestatud nii probleemide kaardistamise kui ka nende lahendamise võimaluste suhtes.

- Esmatähtis
- Vajalik
- Mittevajalik
- Vastuvõetamatu

Küsitluse tulemusi jälgides tuleb silmas pidada ülalasuva graafiku legendi. Graafik on jaotatud rohelisest punaseni, kus roheline on täielikult positiivne ja punane täielikult negatiivne hinnang. Kollane ja violetne vastavalt vajalik ja mittevajalik.

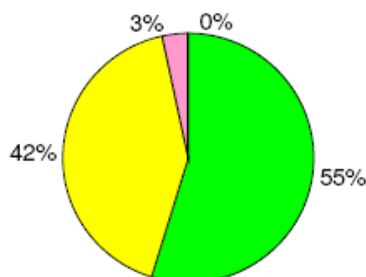
Tänavate valgustus

Jalakäijate teede ehitus

Lahendamist vajavate probleemide pingeriis esimesele kohale tänavavalgustuse olukord, ehk teiste sõnadega selle puudumine enamikus olulistel sõlmpunktides. Kahtlemata on siin oma osa küsitluse toimimise ajakohal novembrikuus, kuid kindlasti ei saa jätta seda probleemi tõstatamata. Sama kehtib ka jalakäijate teede kohta, sest sügis-talvise perioodi

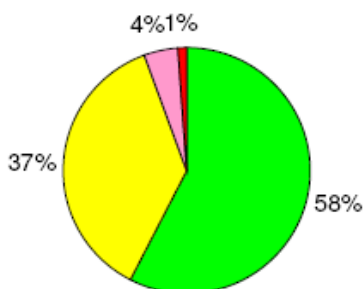
pimeduses on eriti oluline liikuda mööda teid mitte üle välja lähima valgustatud punkti suunas.

Busside sõiduplaani muutmine

Eraldi käsitlemist vajab pingereas kolmanda koha saavutanud busside sõiduplaani küsimus. Nii palju, kui on inimesi, nii palju on ka arvamus õige sõiduplaani kohta. Samas oli Leppneeme olustiku positiivse külje pealt samuti välja toodud bussiliikluse olemasolu, sest see tõstab elu kvaliteeti. Rohkem busse ja parematel aegadel on peamiselt toetuste küsimus. Ilmselt tuleb antud küsimuses teha kompromisse, mis võivad olla paljudele ebasobivad ja rahuldada vaid tingliku keskmise inimese vajadused. Siin tuleks välja selgitada kõige sobivamad ajad ja teha konkreetsed ettepanekud sõiduplaani muutmiseks.

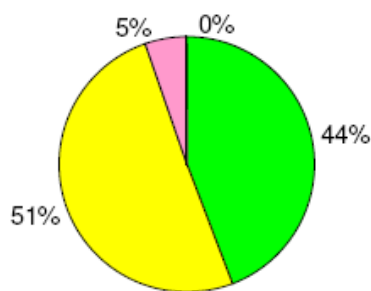
Ühe konkreetse ettepanekuna tõusis esile koolibussi hommikuse väljumise vastuvõetamatu aeg. Tehti ka mõningaid huvitavaid ettepanekuid, nagu linnaliini nr 260K pikendamine Kellingist mööda Reinu teed Leppneeme lasteaiani.

Korrastatud supelrand

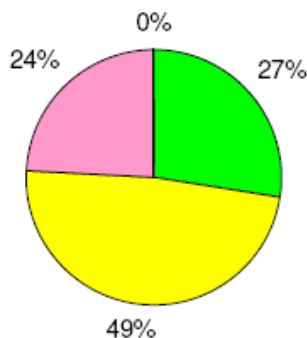
Viimase esmatähtsa probleemina nähakse korrastatud supelranna loomist. Liivaseid ranna-kohti on Leppneeme alal mitmeid. Suureks probleemiks on aga neile ligipääsemine ja heakorra pidamine rannas. Küsitud sai ka inimeste lemmikranna asukohta. Esikoha võitis Lännemäe lahe liivaseljandik, mis asub roostikus väljaspool eramaid. Sinna pääsemiseks tuleb siiski läbida mitmeid kinnistuid. Teise koha saavutas niinimetatud Kiigemäe rand mis asub Lisvi lahe liivikul ja jätkub Tammneeme aladel. Kolmanda ujumiskohana nimetati Vinnuniidu randa.

Kõigi nende randade juurdepääsu probleemidega tuleb tõsiselt tegeleda. See on peamiselt kallasraja ja sellele pääsemise küsimus, mida tavaliselt detailplaneeringutes ei käsitleta.

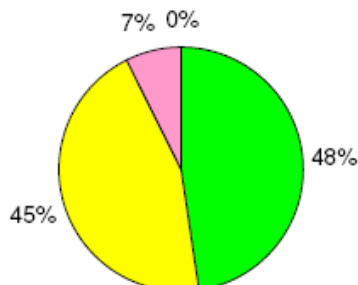

Laste mänguväljak

Laste mänguväljaku seisukord ei ole enam esmatähtis probleem Leppneemes kuid selle vajalikkuses on veendunud 95% elanikest. Olemasolev mänguväljak Leppneeme lasteaia kõrval on sattunud liikluskeerise keskpunkti ning vajab ümbermõtestamist. Kuna hetkel ei ole paremat asukohta leida, siis tuleb tegeleda antud kohas parema keskkonna loomisega. Mitmel korral leidis soovitusel äramärkimist ka oma küla laste Jõulupidu kui südamlilik ettevõtmine ja vana traditsioon. Ilmselt on selliseid üritusi veelgi.

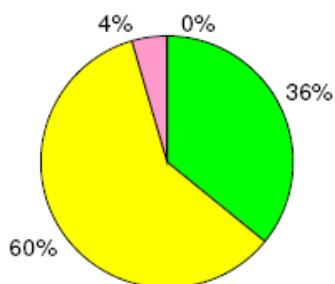

Lastele mõeldud üritused

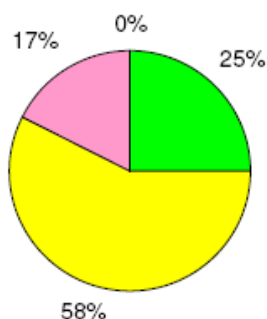
Kaupluse olemasolu

Kaupluse olemasolu külas hindas esmatähtsaks 48% elanikest. Selle vajalikkuses oli veendunud 93% vastanuid. Leppneeme on tõepoolest väga õnnelikus seisus et leidub inimesi kes tänapäeva mastaabiefekte eirates peavad klassikalist külapoodi. Mõnel korral esitati nõuanete veerus reservatsioone kaupluse tootevaliku ja hindade kohta. Leppneeme kauplus minigaid riiklike ega munitsipaaltoetusi ei saa. Eraettevõtlus peab ennast ise ära tasuma. Ei ole võimalik hoida kaupa riulis mida pidevalt ei osteta. Müüa saab seda mille nõudlus on piisav et tekitada kasumlik käive. Ainus viis oma külapoe kaubandust edendada on osta ja esitada konkreetseid tellimusi.

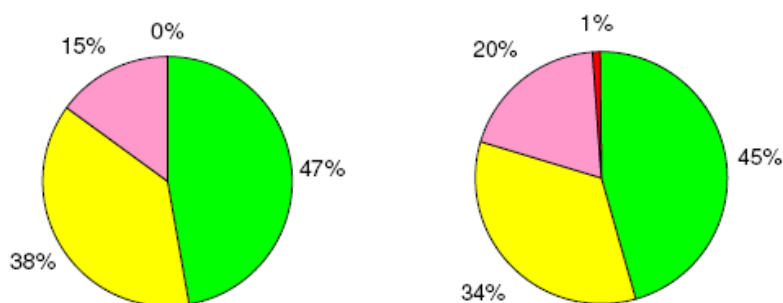
Sportiväljak

Sportiväljaku loomine oli esmatähtis noorematele inimestele. Leppneeme tee äärse olemasoleva võrkpalliplatsi kasutamine on muutunud ohtlikuks seoses uue tee äärest võsa mahavõtmise ja liiklustiheduse kasvuga. Samas on muutunud ka inimeste eelistused. Huvid on

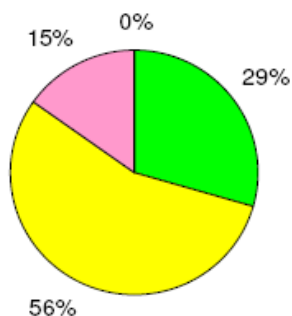
Noortekeskus

kandunud jalgpalli ja korvpalli suunas, mis nõuavad suuremat ala ja teistsuguseid vahendeid. Seetõttu ei ole mõtet nimetatud väljaku renoveerimisel. Pigem võib see jääda laste mänguväljaku osaks. Spordiväljakule tuleb leida uus asukoht. Spordiväljak on tihedalt seotud noortekeskusega. Noortele mõtestatud tegevuse pakkumine on olulise tähtsusega küla üldise heakorra ja arengu seisukohalt. Bussipeatustes müramine on hetkel ainus võimalus küla sotsiaalsfääris oma energiat välja elada. Noortekeskuse asukoht ja sisu on teemad mille kohta antud küsitluse raames soovitusi ei laekunud. Noortekeskust pidas mitteoluliseks vaid 17% vastanuid.

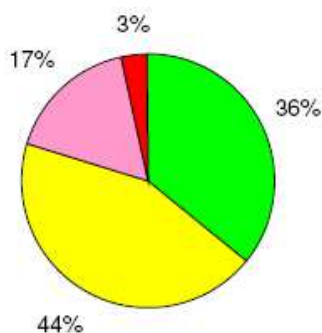
Tänavate asfalteerimine Liikluskiiruse piiramine külas

Teede ja tänavate seisukorrast ei saa mööda käia. Olukord on Leppneeme elanike arvates vilets. Välja pakutud tänavate asfalteerimise ideed peab esmatähtsaks 47% vastanutest ja mittevajalikuks 15%. Nagu küsitlusest selgub on progress kahe otsaga. Mitmed küsitluses osalenud taunisid halba liikluskultuuri. Nõuti ka ATV-de ja Jeti-dega liiklemise keelamist küla territooriumil. Kiirendusvõistluste ja mootorrattaste tähesõitude ohtlikkust märgiti sageli. Liikluskiiruse piiramist sooviti peamiselt lasteaia ja bussipeatuste läheduses ning Reinu teel, sest uutel teedel on probleem kõige aktuaalsem. Samas leidis sellele ettepanekule ka märkimisväärne vastuseis.

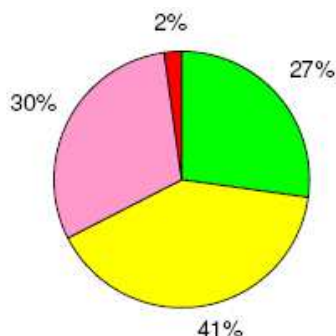

Naabrivalve piirkond

Leppneeme külas veel märkimisväärset naabrivalve ala loodud ei ole. Ilmselt pole olukord siiani sedavõrd halvaks kujunenud et inimesed aktiivselt oma vara kaitsma oleks sunnitud. Mõne piirkonna jagu rahulolematust peaks 29% naabrivalve esmatähtsaks pidajate seas siiski leiduma. Igasugune ühistegevus on küla sotsiaalse arengu seisukohalt tervitatav.

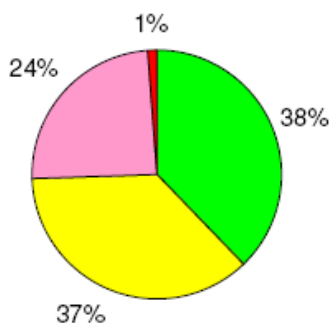

Kalasadam

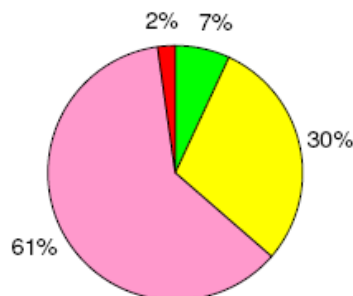

Reisisadam

On üllatav tulemus et kalasadama olemasolu paistab pinnuks silmas olevat 3%-le Leppneeme elanikest. Seda peab mittevajalikuks kokku 20% vastanuid. Ja kui esmatähtsale kohale seab kalasadama vaid 36% vastanuid, siis tuleb tõdeda et küla on kalandusest distantseerunud. Kalasadama pooldajaid oli loomulikult kõige rohkem Leppneeme vanaks kalurikülaks liigitajate seas, kuid ka nende seas leidis 13% kalasadama mittevajalikuks pidajaid. Veelgi jäisem oli hinnang reisisadamale. See on vastuvõetamatu 2%-le elanikest ja mittevajalikuks peab seda 32% vastanuid. On arusaadav et esmatähtsale kohale Leppneeme jaoks reisisadam kerkida ei saa, kuid sedavõrd negatiivne hinnang on siiski üllatav. Kaluriküla pooldajate seas leidub reisisadamasse negatiivselt suhtujaid 24%. Üsna samal tasemel negatiivne hinnang on uusasumi pooldajate seas – 27%. Maakoha pooldajatest suhe merereisidesse on 42% ulatuses negatiivne.

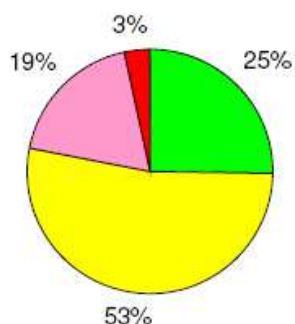

Kaikohad külaelanikele

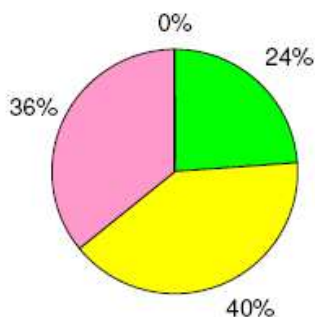

Purjespordikool

Samas ei ole Leppneeme distantseerunud merest. Eraviisiline merelkäimine meeldib paljudele. Kaikohti uues sadamas ei soovi külaelanikele vaid veerand vastanuid. Samas on purjespordikooli leidnud mittevajaliku olevat 63% oma arvamuse avaldanuist. Võib oletada et purjesport ei ole just paljudele südamelähedane. Mootori jõul liikumine on märgatavalt atraktiivsem. Samas kurdavad mitmed vastanud Jeti-de tekitatava müra üle ja kütusetanklat ei soovi sadamasse 56% vastanuid. Ilmselt on merenduse osas tegemist põhimõttelise arvamuste lahknemisega.

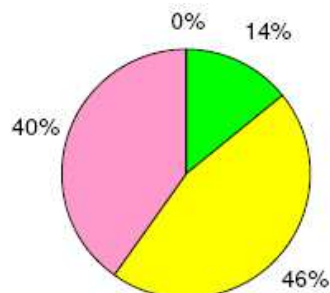
Küla lõkke-peoplats

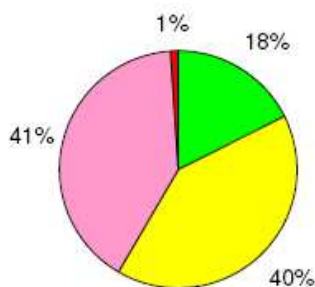
Külakeskuse hoone

Leppneeme vana Jaanituleplats on kinnisvaraks saanud. Sama on juhtunud kõigi valla valduses olnud maa-aladega millel mingi sotsiaalne väärtus võiks olla. Ka viimane mereäärne lapp Leppneeme kaupluse vastas, kus viimane Jaanituli peeti, on nüüdseks tarastatud. Nagu küsitlusest selgub on külale sellist väljundit siiski vaja. Ala võiks olla seostatud spordiväljakute, metsapargi ja noortekeskusega. Miks mitte ka külakeskuse hoonega, kuigi sellise asutise olemasolu külas ei pidanud vajalikuks 36% vastanutest.

Mitmefunktsionaalne kultuurikeskus võiks olla see idee kuhu on integreeritud kogu spordi- ja kultuuritegevus ning ka loodusrajad. Siis oleks põhjust ka infotahvlite paigaldamisel mida pidas heaks mõtteks 77% elanikke.

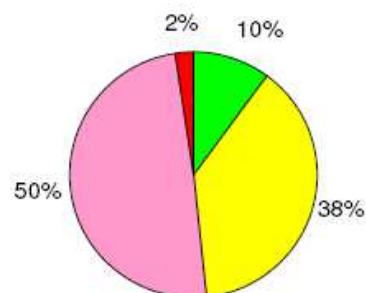

Korrastatud metsaala

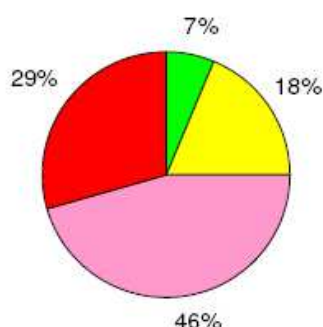

Kallasrada - matkarajad

Metsaalade heakord tuli sageli teemaks soovitude osas. See on probleem, mille lahendamisel pakuti kõige enam omapoolset abi. Soovitati talgutöid prahi koristamiseks ja võsa raiumiseks. Hulk inimesi pidas ehedat looduskeskkonda Leppneeme suurimaks väärtuseks. Samas peab üle 40% inimestest metsa ja loodust kas piisavalt heas seisukorras olevaks või siis üldse mitte tähelepanuväärseks nähtuseks. Ilmselt ei ole hinnatud ka kallasraja olemust kui vaba juurdepääsu merele ja supluskohtadele. Siin paistab tegemist olevat arvamuste hajumisega, mille olemust tuleks põhjalikumalt uurida.

Toitlustusasutus

Külakõrts

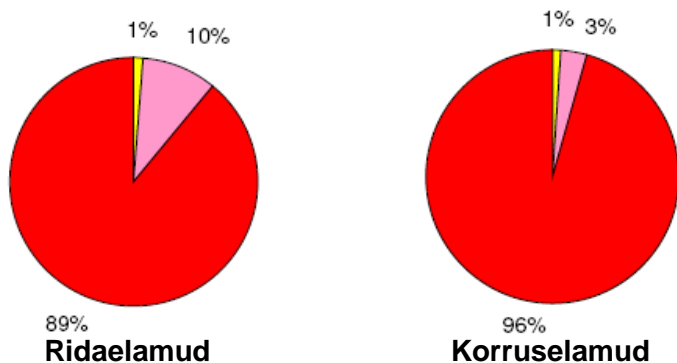
Toitlustusasutusest sadama piirkonnas on huvitatud veidi alla poole elanikest. Samas peab valdav enamus vastanuid külakõrtsi ebasoovitavaks nähtuseks Leppneemes.

Uued tiheasustusalad

Viimase sektsiooni küsitlustulemustes moodustavad planeeringute ja ehitustegevusega seotud teemad. Siin oli märgata väga homogeenset arvamuste ühesust. Ilmselt väärtustavad inimesed Leppneeme just sellisena, nagu ta on ja tõrjuvad igasuguseid võimalikke muutusi elukeskkonnas ning selle kvaliteedis. Soovituste valdkonnas oli üks kesksemaid nõudmisi võidelda ülerahvastamise ja keskkonnamuutuste suhtes. Peamise väljapääsuna oli pakutud suurendada ehituskruntide pindala. Nii sai ka uue tiheasustusala idee väga negatiivse hinnangu. Samas võib märgata teatud huvigrupi kellele idee sümptatiseerib.

Esines ka väide et uus tiheasustusala ei ole üldse probleem, kuna valla üldplaneeringu järgi sellist ju ei lubataks.

Eriti negatiivse hinnangu said Leppneeme külaolustikku ilmselgelt mittesobivad objektid nagu ridaelamud ja korruselamud. Nende vastu hääletasid praktiliselt kõik elanikud kes küsimuse tähendusest adekvaatselt aru olid saanud. Õnneks on Leppneeme viimane haldusüksus Viimsi poolsaarel kuhu massehitus ja sellega kaasnev surve looduskeskkonnale ei ole veel jõudnud. Ja inimesed on valmis just sellise keskkonna nimel võitlema.

Kõige tänuväärsem osa küsitlustulemustest on külaelanike soovitusel külaseltsile. Õnneks kogunes neid nii palju et saab statistilise pingerea koostada. Esimesed 20 ettepanekut korraldusid eri variatsioonidena rohkem kui ühe korra. Utopilisi või suurt loomisjõudu kandvaid ideid kahjuks ei leidunud, kuid paljud neist on edasiarendamise korral võimelised andma nii mõnegi huvitava väljundi. Kõige arvukamat käsitlust pakkus talgute teema. See iidne tava omab ka tänapäeval märkimisväärset sotsiaalset kõlapinda. Talgud on ilmselt ainus tõsiseltvõetav viis kuidas inimesi oma keskkonna heaolu nimel tegevuse juurde tuua. Talgute läbi viimine ei nõua suuri rahalisi investeeringuid. Piisab vaid heast ideest ja inimeste heast tahetest.

Järgmisel kohal pingereas olid ettepanekud erinevate talgutööde ja ettevõtmiste kohta. Äärmärkimist said metsa ja merekalda koristamine, supluskohtadesse ligipääsude rajamine, laste mänguväljaku ehitamine ja spordiväljakute rajamine. Kõik on väga teretulnud ettepanekud. Nii õnnestub kindlasti asjade käiku kiirendada kui tööd ise teha.

Kolm järgmist ettepanekut sisendavad usku et külaseltsi tegevus võib edukaks kujuneda. Külaseltsi kõik kaksteist liiget on käesoleval hetkel mehed ja ainult kolm neist ei ole sünnipäraseid Leppneeme elanikud.

See ei peegelda loomulikult tegelikku olukorda ega kõlba läbilõike profiiliks.

Ettepanekutena oli kõige arvukam naiste kaasamine külaseltsi tegevusse. On ilmselge et see annaks seltsi tegevusele laiema sotsiaalse mõõtme.

Uute külaelanike kaasamine seltsi tegevusse on samuti äärmiselt oluline. Leppneeme elanikkond on kasvanud väga kiiresti ja külla on tekkinud mitmesuguseid uusi kihistusi. Elades külg külje kõrval tajuvad inimesed Leppneeme olustikku ja kultuuritausta kardinaalselt erineval moel. Erinevad kogemused ja vaated rikastavad siiski üldpilti ja nende ühendamisel on alust oodata sünergia tekkimist. Leppneeme on muutumas ja mida laiem on elanike kultuuritaust seda kindlamalt saab muutuseid juhtida. Igaüks soovib oma elu Leppneemes võimalikult meeldivaks teha. Ühiselt on see oluliselt kergem. Vastupidiselt linna anonüümsele iseolemisele, kus naabrit ei taha tunda juba sellepärast, et ta asub füüsiliselt liiga lähedal, on külaelu avar ja isikustatud.

Ka noorte osalemine külaseltsi tegevuses on igati tervitatav. Noored saaks maandada oma energiat spordiväljakute rajamisel ja ettevõtmiste organiseerimisel. Samal ajal tootes hüvesid ühiseks kasutamiseks ja saades kogemusi kolmanda sektori tegevusest.

Raha taotlemine külaseltsi tegevuse finantseerimiseks nii riigisisestest kui Euroopa Liidu fondidest on väga praktiline nõuanne. Oleks väga tore kui leiduks inimesi kellel on teadmisi nimetatud protsessides osalemiseks. Siin loodab külaselts elanike abile.

Bussiliikluse aegade ja mahtude kohta tuleb ilmselt korraldada eraldi küsitlus. Siis saaks edasi tegeleda konkreetsete ettepanekutega. Muudatusi on kindlasti võimalik sisse viia.

Üks avangardne ettepanek oli kogu küla katva WIFI võrgu loomine. Kuna Leppneeme asub mäe ja metsa taga on siin raskusi nii mobiililevi kui ka WIMAX-i teenuste kättesaadavusega. Ka KÕU teenuse kvaliteet kipub sõltuma kasutajate hulgast.

Prügimajanduse uute normide juurutamine on käimas. Ilmselt tuleb see teema päevakorda kui on selgunud tegelik uus olukord. Kas kotimajandus hakkab toimima ja kas ei ole siiski parem konteinerite paigaldamine küladesse.

Huvitav idee on Reinu tee pikenduse jätkamine Leppneeme tagant Tammneemeni. Selle idee võimalusi tuleb arutada vallavalitsusega.

Piirivalve vaatlustorni (vt Lisa 6, foto 3) korrastamine ja avamine on samuti huvitav idee.

Postkastimajanduse korrastamine Kiigemäe tee piirkonnas kipub jääma väljapoole seltsi võimalusi kuid vastavasisulise ettepaneku tegemine Eesti Postile oleks igati sobiv. Võib siiski oletada et ka Eesti Postil on samavähe andmeid Kiigemäe tee piirkonna elanikest kui Leppneeme külaseltsil.

Liikluskiiruse piiramise tõketeks Leppneeme lasteaia ja bussipeatuste läheduses on pakutud välja nii lamavaid politseinikke kui ka põhjamaadest tuttavaid parema teepoole teesulge, kust otse läbi sõita ei saa. Samuti põhjamaadest tuttavaid ATV-de, mopeedide ja Jeti-de keelulaskid küla territooriumil on samuti pakutud mitu korda.

Parkimise korraldamine sadama läheduses väljub külaseltsi mõjusfäärist kuid küsimuse püstitus ise näitab probleemi aktuaalsust. Küllap saab ühiselt leida ka lahendusi.

Külamiljöö säilimise eest seismine on seltsi põhitegevus ja selles kavatseb selts saavutada parimaid tulemusi.

LISA 2: Leppneeme küla teede fotovaated tähestikulises järjekorras

Hiire ja Pihlaka talude eratee

Hundiuru tee

Kaasiku tee

Kaevu tee

Karusambla tee

Kiigemäe tee

Kiviaia tee

Kivimäe tee

Kuusiku tee

Kõrkja tee

Kärimetsa tee

Laane tee

Lepalinnu tee

Lepalinnu tee (tagumine idapoolne haru)

Lepatriinu tee

Leppneeme sadama tee

Leppneeme tee (asulaväline lõik)

Leppneeme tee (asulasisene lõik)

Leppniidu tee

Leppsilla tee

Loosaare tee

Luhaääre tee

Lännekalda tee

Lännemäe tee (keskmine lõik)

Merekivi tee

Mäe tee

Neemesauna tee

Nimeta tee (Liiva ja Ranna talude tee)

Pihlapuu tee

Piirikivi tee

Puisniidu tee

Põlluveere tee

Pärnapuu tee

Reinu tee

Roosimetsa tee

Sarapiku tee

Sepamäe tee (keskmise lõik)

Vainu tee

Vörkoja tee

Võsa tee

LISA 4: Lisvi lahe rannaala ortofoto-plaan

Joonisel on tähistatud kollase kontuuriga Lisvi lahe idakaldal asuv supelrand.

LISA 5: Perspektiivse külakeskuse maa-ala ortofoto-plaan

Joonisel on tähistatud punase kontuuriga riigi omandis olevad omandireformi käigus tagastamata jäänud endiste Männiku ja Kivistiku talude maad, kuhu on perspektiivis võimalik rajada külakeskus: lõhkeplats, külakeskuse hoone, spordiväljakud, matkarajad jm avaliku ruumi objektid.

LISA 6: Fotoillustratsioonid küla olustiku kirjelduse juurde

1. Leppneeme põhjapoolne meremärk

2. Leppneeme lõunaosas asuv Muuga päevamärk

3. Leppneeme tee ääres asuv vaatlustorni alus-platvorm

4. Leppneeme kaupluse-pubi hoone

5. Leppneeme sadama aerofoto (2005)

LISA 7: Fotoillustratsioonid küla ajaloo ja sotsiaalse infrastruktuuri juurde

1. Aleksander Piilberg Vana-Niidi sadamas 1920ndatel

2. Paadimeister Jaan Katk valmishitatud paadi juures Katku talus 1930ndatel

3. Kalakoormaga turule minek Lauri hoovis 1935. aastal

4. Leppneeme ja Tammneeme noorte keelpililiansambel Lutika hoovis 1900 paiku

5. Tikanduse ja õmblemise kursused Liiva talus 1920ndatel

6. Külarahvas peol Ranna talus 21.07.1929.

7. Kala sorteerimine sadamas 1959. a. paiku

8. Vaade sadamale 1960ndate I poolel